

Vezérigazgató:
Barcs Sándor

MTI.

A szerkesztésért felelős:
Kenyeres Júlia
A kiadásért felelős:
Sugár Lajos

MAGYAR TÁVIRATI IRODA

Minden-jog-fenntartásával. Kéziratnak tekintendő. Házilokszorosítás.
Kiadja a Magyar Távirati Iroda Budapest, VIII., Bródy Sándor-utca 5-7. Telefon: 189-666.

B 1. kiadás

1950. november 22.

6 óra -- peró

Budapesten létesül a hatodik talajvizsgáló laboratórium. - Egyre több és fontosabb feladat hárul a talajvizsgáló laboratóriumokra

i PG/Hm/Mk FM M1 Bn

Viljamsz és Dokuosajev szovjet tudósok munkássága révén egyre világosabb, hogy a növénytermelés minden ága szempontjából döntően fontos a megművelendő talaj szerkezetének és összetételének ismerete. A talaj szerkezetét és összetételét - a szovjet tudományos és gyakorlati tapasztalatokat felhasználva - a Talajjavító Vállalat magyaróvári, keszthelyi, miskolci, debreceni és szegedi laboratóriumai vizsgálják s mert a munka egyre nagyobb és több irányban kiterjedő, még ez évben sor kerül Budapesten a hatodik laboratórium felállítására is.

A laboratóriumok főfeladata egészen a közelmúlt időkig az volt, hogy megállapítsák a gyengén, vagy egyáltalán nem termő talaj "betegségét", valamint a "gyógyítás" módszerét és a javítás után ellenőrizték az eredményt. Most azonban ennél összehasonlíthatatlanul nagyobbarányú és nagyobb jelentőségű feladatok hárulnak a talajtani laboratóriumokra. Azokon a területeken, ahol az állami gazdaságok és tisztes-öntözéses gazdálkodást akarnak folytatni, előbb meg kell állapítani a talaj szerkezetét és összetételét és az öntözéshez felhasználandó víz minőségét is, nehogy az öntözés haszon helyett esetleg kárt okozzon. Ugyancsak a laboratóriumok állapítják meg azt is, hogy mennyire alkalmas egy bizonyos terület szőlő, vagy gyümölcsös telepítésére, illetve főzelék- és zöldségtermelő "ellátó-övezet" létesítésére.

Fontos és új feladat a nagyüzemi talajtérképezés is. Ennek során a laboratóriumok vizsgálataikkal pontosan megállapítják és térképen megjelölik a talaj minden fontos tulajdonságát és így a nagyüzemi gazdaságok vezetői biztosan megállapíthatják, hogy melyik területen a legjobb eredménnyel milyen növényt termeszhetnek és ehhez milyen mennyiségű és minőségű trágyát kell felhasználniuk. Nélkülözhetetlen a talajvizsgáló laboratóriumok működése az erdők telepítésénél, a füves-vetésforgók és a gyapottermesztés megindítása előtt is. /MTI/

K

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 2. kiadás

1950. november 22.

6 óra 5 perc

Évente 15 millió apró süllőivadék kerül a Balatonba

i Kö/Mk FM Mi Bn

A híres balatoni süllőállomány mennyiségi és minőségi feljavítása érdekében a hároméves terv során Alsóörsön süllőkeltetőtelep létesült. Előzőleg kísérleteztek a süllőikrák mesterséges megtermékenyítésével. A jól bevált kísérletek alapján kezdtek meg Alsóörsön a süllőikrák nagyüzemi mesterséges megtermékenyítését és az ikrák kikeltetését.

Az alsóörsi telep, amelyet a múlt tavasszal helyeztek üzembe, nagyszerűen bevált. Mindjárt az első évben mesterséges megtermékenyítésből nyert 15 millió apró süllőivadékot sikerült kihelyezni a Balatonba. Természetesen a 15 millió apró ivadékból igen sok elpusztul. Jó részüket a ragadozó halak, - nem utolsósorban maguk a nagyobb süllők - falják fel. De ha csak öt százalék marad is meg - annyire pedig csaknem teljes bizonyossággal lehet számítani - az is évi 750,000 süllőt jelent. Ebből a mennyiségből nemcsak a belső szükségletet lehet kielégíteni, de exportra is bőven jut.

A most kihelyezett apró ivadékok ugyan csak 1952-re nőnek meg kifogható nagyságúra, de a 15 millió ivadék kihelyezését minden évben tovább folytatják mindaddig, amíg a tovább szaporítás már az ivadékok növekedésének rovására menne. /MTI/

Győr-Sopron-megyében a begyűjtési munkában élen járnak a tanácstagok

i Vid Mk Mi Bn

G y ő r , november 22.

Győr-Sopron-megyében Malomsok községben Volf József, a községi tanács elnöke 16 mázsa kenyérgabona beadását ajánlotta fel, és ezt még egy mázsával túlteljesítette. Ez alkalommal versenyre hívta ki a tétli járás községeinek tanácselnökeit és a község összes tanácstagját a begyűjtés túlteljesítéséért.

Másutt is eredményesen lépnek közbe a begyűjtés teljesítéséért a tanácstagok. Mosonszentjános község például a szólastakarmány-begyűjtést 230 százalékra teljesítette, viszont kukoricából és burgonyából lemaradás mutatkozik. A helyi tanács tagjai értekezletre jöttek össze és elhatározták, hogy jó példamutatással és háziagitációval november 25.-re behozzák a község lemaradását. /MTI/

K

M T I B E L F Ó L D I H I R E K

B 3. kiadás 1950. november 22. 6 óra 10 perc

Ujabban három borsodi tzsos-be vezették be a villanyt

i Vid M_k K₈ ÁVESZ Bn M i s k o l c , november 22.
A borsod-abauj-zemplén-megyei termelészövetkezeti csoportok villamosítása gyors ütemben folyik. A közelmúltban fejezték be a hejőbábi, göncruszka és tolcsvai tzsos-k villamosítási munkálatait. A csoportok nemcsak világítási, hanem ipari áramot is bevezették. Ezzel biztosítják a mezőgazdasági gépek villanyárammal való ellátását.

A villamosítás tovább folyik. /MTI/

A kismacsi állami gazdaság nagy gyümölcsöst telepít a város határában

i Vid M_k M₁ Bn D e b r e c e n , november 22.
A hajdu-bihari állami gazdaságok még ebben az évben 280 holdon telepítenek gyümölcsösöket, elsősorban Nyirábrány és Nyirácsád homokos területein.

Uj gyümölcsöst telepít a debrecen-kismacsi állami gazdaság is. /MTI/

Nagyszabású építkezések a Békés-megyei termelészövetkezeti csoportokban

i Vid K₈/Mt/PE FM M₁ Bn Békéscsaba, november 22.

Több Békés-megyei termelészövetkezeti csoportban nagyszabású építkezések folynak. Az építkezéseket a csoportok részben állami támogatással, részben saját erejükből hajtják végre. A békéscsabai "Béke" és "Május 1." tzsoskben 48 ezer forint költséggel még ebben az évben elkészül egy nagy, korszerűen felszerelt sertésfiasztató. A szovjet állattenyésztési tapasztalatok felhasználásával építik fel a pusztaföldvári "Dózsa" tzsos istállóját is, amelynek építkezéseire majdnem 50 ezer forintot fordítanak. Az endrődi "Béke" termelészövetkezeti csoportban 26 ezer forint beruházással új fiasztatót építenek, azonkívül különböző épületjavításokat végeznek. A bélmegyeri "József Attila" tzsosben új baromfiólat építenek 9700 forint költséggel. Mintegy 105 ezer forintból épületjavításokat végeznek a tótkomlói "Ady", a kőrösladányi "Uj barázda", a szarvasi "Táncsics", a gyulavári "Viharsarok", valamint a vésztői "Béke" termelészövetkezeti csoportokban. A mezőkovácsházi járás termelészövetkezeti csoportjai csaknem 140 ezer forintot fordítanak építkezésekre. /MTI/

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 4. kiadás 1950. november 22. 6 óra 15 perc

Több mint egymillió forintot fordítanak 1951-ben szociális beruházásokra a konzerv- és husiparban

i Kné/Hm/PE KiM Kné Bn

1951-ben újabb szociális beruházások történnek a konzerv- és husiparban is. A konzerv-iparban 1,027.000, a husiparban 150 ezer forintot fordítanak a jövő évben szociális beruházásokra.

A tartósító ipar legnagyobb szociális beruházása a budapesti konzervgyár Maglódi-uti telepén lesz, ahol 800 ezer forintot fordítanak új szociális létesítményekre. A többi között korszerű öltözőt építenek.

227 ezer forint beruházással több üzemben bővítik az öltöző- és fürdőhelyiségeket, így a Kecskeméti Konzervgyárban, a Nagykőrösi, Szegedi, Szigetvári Konzervgyárban.

A husiparban is több üzemben korszerűsítik és bővítik a fürdőket és öltözőket a 150 ezer forintos beruházási keretből; a többi között az Újpesti Husipari Vállalatnál, a Központi Husüzemnél, a Pick Szalámiyárnál, a Soproni Husipari Vállalatnál. /MTI/

- - - - -

Egyre több textilipari üzem csatlakozik az energiatakarékossági versenyhez

i Kné/Hm/PE KiM Kné Bn

A Kispesti Textilgyár dolgozói is csatlakoztak az energiatakarékossági versenyhez. Az üzem fűtői és kazánházi dolgozói a többi között vállalták, hogy ugyanannyi szén felhasználásával, mint eddig, a gőztermelést a jelenlegihez képest tíz százalékkal növelik.

A Kistext példájára egyre több textilüzem, így a Magyar Textilfestő, a Hungária Jacquard, a Magyar Pamutipar óbudai telepének dolgozói csatlakoztak a széntakarékossági versenyhez. /MTI/

- - - - -

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 5. kiadás 1950. november 22. 6 óra 20 perc

Ötvenötezer forint jutalmat tűzött ki a könnyűipari minisztérium a "szállítási verseny" győztesének

i Kné/Mt/PE KIM Kné MDP Bn

A textilipar dolgozói Sztálin 71. születésnapja tiszteletére versenyt indítottak a negyedik negyedévben vállalt szállítási kötelezettségek minél jobb teljesítése érdekében.

A verseny célja részint az, hogy textiliparunk határidőre és kifogástalan minőségben teljesítse exportkötelezettségét, részint pedig az, hogy belkereskedelmi kötelezettségeinek pontosan, határidőre tegyen eleget.

A verseny december 21.-én fejeződik be.

A verseny kiszélesítése érdekében a könnyűipari minisztérium ötvenötezer forint jutalmat tűzött ki a versenyben legjobb eredményt elérő vállalatok dolgozói részére. A könnyűipari minisztérium havonta értékeli ki a vállalatok eredményeit és a kiértékelés alapján a negyedév végén, december 27.-én ünnepség keretében adja át a jutalmakat a versenyben kitűnt vállalatok dolgozóinak.

/MTI/

- - - - -

Január végén jelenik meg az új telefonkönyv

k KÖM Szá/Szl/PE NL Bn

Új telefonkönyv jelenik meg 1951 január végén 120 ezer példányban. A névsort a Szikra nyomda az eddiginél jobban olvasható betűkkel nyomatja. A szaknévsor helyett a gyakrabban keresett telefonszámok /áruházak, gyógyszertárak, orvosi rendelők, mozik stb./ jegyzékét szakmai csoportosításban a könyv elején ismertetik.

A keresés megkönnyítése céljából a lapok széleit betűmutatóval látják el. A fontosabb és közérdekű telefonszámokat a könnyebb kezelhetőség céljából nagyobb betűkkel, külön lapon tüntetik fel.

A könyv címlapját kétszin-nyomású rajzzal látják el, amely a Szabadság-szobrot és az Országházát ábrázolja. /MTI/

- - - - -

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 6. kiadás 1950. november 22. 6 óra 25 perc

Lebetonozták a földalatti gyorsvasut épülő Népstadion-állomásának első alapbeton-lemezét

i Ta/Jné/PE KÖM NL Bn

A budapesti földalatti gyorsvasut állomásai közül, elsőnek a Népstadion melletti állomást építik meg. Már az idén hatalmas munkát végeznek el az építés során. Az állomás pályája alatt óriási vasbetonlemezekt fektetnek le, erre helyezik az állomás épületét. Az alapozási munkáknál máris 35 ezer köbméter földet emeltek ki.

A kitűzött célt a napokban érték el az állomásépítő dolgozók, amikor a földmunkák során eljutottak az alaplemez helyéig. Az első lemezt már le is betonozták. A betonlemezre ezután egy szigetelő réteget építenek, hogy a föld mélyén húzódó talajvizek beszivárgása ellen megvédjék az állomásépületet.

Rövidesen megkezdődik az állomás építése is. Egész télen át folytatják majd a vasbetonszerkezet készítését és megkezdik a továbbmenő vonalszakasz földmunkálatait is. /MTI/

- - - - -

Molnár István ózdi hengerész brigádja a Békevilágkongresszus tiszteletére befejezte ezévi tervét

Vid % Ji/Bó/PE TP Bn

M i s k o l c, november 22.

Az ózdi kohászati üzemek dolgozói a varsói Békevilágkongresszus tiszteletére a munka frontján jó eredményeket mutatnak fel.

A durvahengerműben Molnár István sztahanovista előhengerész brigádja 1950 évi tervét november 16.-án befejezte. Kónya Béla blokk-sori hengerész brigádja normáját 145 százalékra teljesítette.

Balogh László lemezszerelő előmunkás brigádja 273 százalékra teljesítette normáját. Jó eredményt ért el Albrecht Sándor lemezszerelő-kihordó előmunkás brigádja, kétszáz százalékos teljesítésével.

A villamosüzemben id. Golik István 142 százalékos teljesítést. Alig maradt le mögötte Varga Albertné, 136 százalékos teljesítésével. /MTI/

- - - - -

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 7. kiadás 1950. november 22. 6 óra 30 perc

Teljesítmény-verseny a falusi kulturcsoportok között

i BT/Jné/PE NM FT Bn

Az Országos Kulturversenyen résztvevő különböző vidéki kulturcsoportok nemcsak a járási és megyei, kiesési rendszerű döntőkön mérik össze erejüket, hanem ezenkívül teljesítmény-versenyben is állnak egymással.

A döntőktől független teljesítmény-verseny a rendszeres állandó munkát veszi alapul. Ez az állandó, rendszeres verseny jelentősen emeli majd a kulturcsoportok előadásainak minőségi színvonalát. Csak a megfelelő minőségi színvonal tud megfelelő politikai tartalmat adni a kulturcsoportok működésének.

A verseny értékeli a próbák számát és minőségét, a kulturcsoport egyes tagjainak önképzését: olvasnak-e könyveket és közösen kiértékelik-e azokat. Ugyancsak a teljesítmény-versenybe számít a csoportok fellépése a Szülők Iskolája, a Szabad Föld Téli Egyesülés, az MSZT kongresszussal és a DISz vezetőségválasztásokkal kapcsolatos különböző rendezvényeken. A teljesítmény-versenyben veszik figyelembe azt is, hogy a csoport tagjai például elolvassák és megvitatják a Művelt Nép, vagy a Szovjet Kultura egy-egy fontosabb kulturproblémát tárgyaló cikkét.

A teljesítmény-verseny grafikonja tünteti fel azt is, ha a csoport egy-egy új tömegdalt vagy táncot tanul be.

Jó helyezésre számíthat a teljesítmény-versenyben az a kulturcsoport, amelyik önálló kezdeményezést mondhat magának. Ilyen kezdeményezésnek számít például, ha felkutatnak, feldolgoznak és betanulnak valamely saját vidékükéről való népi táncot, vagy népdalt, vagy önállóan írnak meg egy jelenetet, amelyet azután maguk adnak elő.

Ahhoz, hogy a teljesítmény-verseny értékelése biztos alapon nyugodjék, szükség van arra, hogy valamennyi csoport rendszeres munkanaplót vezessen, amely hű tükörképét adja egész munkájának. /MTI/

- - - - -

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 8. kiadás 1950. november 22. 6 óra 35 perc

A fővárosban pavillonokat állít fel a KÖZERT

i Szá/PE NL Bn

A dolgozók vásárlásának megkönnyítésére a KÖZERT a főváros több pontján pavillonokat állít fel. Különösen azokban a munkáslakta kerületekben létesítenek -- "előregyártott építőelemekből gyorsan összeállítható pavillonokat, ahol nincs megfelelő nagy üzlethelyiség. Az első KÖZERT-pavillonokat az Egressi-ut és a Mexikói -ut sarkán és a XIII. kerületben a Mosoly-utcában létesítik. Ezeket a pavillonokat rövidesen megnyitják. /MTI/

- - - - -

Hirek a tanácsok munkájáról

8 Vid D/HK/PE BT Bn

Mátraháza és Gyöngyös-Encspusztán két új iskolát létesített a tanács. Még ebben az évben minden iskolában tanulószobát is rendeznek be, ahol egész nap fűtött szobában, pedagógus felügyelete mellett tanulhatnak a diákok. A jövő év elején 310 ezer forint beruházással népfürdőt építtet a tanács.

x x x

Sopron város tanácsa elhatározta, hogy "munkásszobrot" állít fel a városban a Bástya-téren.

x x x

A győrmegyei Szakony és Gyalóka községek tanácsának végrehajtó bizottsága intézkedett, hogy a kulturotthonhoz vezető utakat hozzák rendbe. Ezzel is elő akarja mozdítani a tanács a kulturélet fejlődését. /MTI/

- - - - -

R

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 9. kiadás

1950. november 22.

6 óra 40 perc

Az Akadémiai Kiadó elősegíti tudományos életünk fejlődését

1 HA/HK/PE FT Ni

Augusztus 1.-én alakult meg a Magyar Tudományos Akadémia kiadója, az Akadémiai Kiadó. Létrehozása komoly fordulatot jelentett tudományos irodalmunk terén.

Az új típusú kiadó szovjet tapasztalatok alapján létesült: az Akadémia kérésére a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának Kiadója készségesen rendelkezésre bocsátotta a tudományos irodalom kiadásának terén szerzett gazdag tapasztalatait, beszámolt szervezeti felépítéséről, egész munkájáról. E tapasztalatok alapján kezdte meg működését az Akadémiai Kiadó, amelynek feladata egyrészt a Magyar Tudományos Akadémia tagjai, a legjobb magyar tudósok munkáinak kiadásával előbbre vinni a haladó tudományok művelésének ügyét hazánkban, másrészt az élenjáró szovjet tudományról szóló könyvek kiadásával hozzájárulni tudományos életünk fejlődéséhez.

A Kiadó számos szovjet tudományos könyvet ad közre. Nemrégiben jelent meg a világhírű szovjet agrobiologus, Viljansz "Talajtan" c. műve és előkészületben van a nagy fiziologus, Pavlov: Válogatott műveinek kötete is. Ebben az évben adják ki a Magyar Történelmi Bibliográfiát I. és III. kötetét. Ugyancsak 1950-ben jelenik meg - a többi között - Péter Rózsa matematikai tárgyú műve.

Megindította a kiadó a "Filozófiai írók tára" c. sorozatát. Ennek első köteteként Hegel "Enciklopédiájának" első része a "Logika" látott napvilágot, magyar nyelven először.

A Nagy Októberi Forradalom tiszteletére tett felajánlás eredményeként november 7.-én jelent meg egy hűzaggótló mű: Az Orosz-Magyar Műszaki Szótár, amely hatalmas segítséget jelent műszaki életünknek. A jövő év folyamán jelenik meg a szótár második, magyar-oroszl köteté, amely még bővebb szókészlettel fogja szolgálni forgatóit. Tervbe vette a kiadó a szomszédos népi demokráciák nyelvi szótárainak kiadását is, hogy felszámolják az e téren mutatkozó szűk keresztmetszetet.

Szintén nemrégiben látott napvilágot az új magyar helyesírási szótár, amely biztos támpontot nyújt az utóbbi években sok új szóval, kifejezéssel bővült nyelvünkben való eligazodáshoz.

/folyt. köv./

K

M T I B E L F Ő L D I H I R E K

B 10. kiadás   1950. november 22.   6 óra 45 perc

/Az Akadémiai Kiadó. . . 1. folyt./ i HA/HK/PE FT Ni

Nagyjelentőségteljes a kiadónál negyedévenként megjelenő "Acták", amelyek négy idegen nyelven /orosz, angol, francia, német/ adnak hírt a világ minden tájára a Tudományos Akadémia osztályainak munkájáról, eredményeiről. A tizenöt különböző "Acta" iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg világszerte; a tudományos intézmények százai kapnak így rendszeres tájékoztatást a magyar népi demokrácia tudományos életéről.

A magyar tudósok számára a szintén negyedévenként megjelenő "Osztályközlemények" adnak képet az Akadémia munkájáról. Ugyancsak a kiadónál jelenik meg a Tudományos Akadémia havi folyóirata, az Akadémiai Értesítő is.

A Tudományos Akadémia Ünnepi Hete alkalmából nagyjelentőségű kiadványt rendez sajtó alá a Kiadó. Megjelenik majd "A szovjet tudomány története" című kötet, amely a haladó természettudományok fejlődéséről számol be a szocializmus hazájában.

Az Akadémia Ünnepi Hete keretében elhangzó előadásokat, vitákat szintén közrebocsátja a Kiadó. /MTI/

- - - - -

R

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 11. kiadás

1950. november 22.

6 óra 50 perc

Lelkes munkafelajánlásokkal, a termelő munka fokozásával köszöntik dolgozóink a Békevilágkongresszust

8 Bc/Szl/PE FT Ks

Dolgozóink az ország minden részéből üdvözlő táviratokban köszöntik a Varsóban üléselő Világbékekongresszust s lelkes munkafelajánlásokkal újra hitet tesznek a Szovjetunió-vezette béketábor mellett.

A Gazdasági Szerszámgépgyár dolgozói tömegesen tettek munkafelajánlást a Kongresszus tiszteletére. Bozó Gyula sztahanovista kovács "Béke" brigádöt alakított, amelynek tagjai termelésük emelését vállalták a béke védelmében. Lengyel Pál gereblyebrigádja a békeharcból azzal is kiveszi részét, hogy a december 24.-re legyártandó 145 ezer darab gereblyét már december 15.-re elkészíti.

A salgótarjáni Acélárugyár fémbevonó üzemének dolgozói a legmélyebb felháborodással vették tudomásul, hogy az angol kormány a békeküldöttektől megtagadta a beutazási engedélyt. "Erre az aljas provokációra azzal válaszolunk, hogy béke-brigádök megalkotásával még elszántabban küzdünk a békéért" - írják táviratukban.

A Mezővill dolgozói is harcos üdvözlötüket küldik a Béke Hívei II. Világkongresszusának s tiszteletére vállalták, hogy évi tervüket december 21.-re, Sztálin generalisszimusz születésnapjára befejezik.

A püski dolgozó fiatalok levelükben harcos üdvözlötüket küldik a Béke-Világkongresszusnak s ígérik, hogy egy emberként sorakoznak fel a Szovjetunió és a nagy Sztálin-vezette béketáborban.

A pusztatereeni földművesszövetkezet dolgozói a Béke-Világkongresszus tiszteletére évi terménybegyűjtési tervük teljesítését vállalták a kongresszus idejére.

Opatovszky Árpád a Standard-gyár dolgozója a békenüszakban elért 212 százalékos teljesítményével köszöntötte a Béke-Világkongresszust. A galgahévízi földművesszövetkezet tagjai azzal is hitet tesznek szilárd békeakarataukról, hogy november 26.-ra befejezik a szerződés kötésüket a tavaszi növényekre s határidő előtt elvégzik az őszi mélyszántást. /MTI/

- - - - -

S: 10.30

Ö: 10.37

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 12.kiadás

1950. november 22.

10 óra 45 perc

A közoktatásügyi minisztérium és a népművelési minisztérium közös országos értekezlete

T: 10.15-10.19 D-Sr/Mk FT Ie

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium és a népművelési minisztérium szerdán és csütörtökön közös országos értekezletet rendez, amelyen iskolapolitikánk és kulturpolitikánk fontos kérdéseit vitatják meg. Az értekezlet tanácskozással szerdán délelőtt kezdte meg a MÉMOSZ székházban.

Az értekezleten megjelent Darvas József vallás- és közoktatásügyi miniszter, Losonczi Géza és Jóboru Magda államtitkárok, Nemes Dezső a népművelési, Orbán László a vallás- és közoktatásügyi minisztérium csoportfőnöke; Béki Ernő, a Pedagógus Szakszervezet főtitkára, Gosztonyi János, a DISZ titkára, a két minisztérium osztályvezetői is résztvesznek az értekezleten a megyei tanácsok oktatási osztályának vezetői, az oktatási és népművelési alosztályok vezetői, a nagyobb városok tanácsainak népművelési osztályvezetői, továbbá városi, falusi és tanyai pedagógusok, igazgatók és tanítók, a Pedagógus Szakszervezet és a tömegszervezetek központi és megyei képviselői.

Az értekezletet Losonczi Géza népművelési államtitkár nyitotta meg és javaslatot tett a napirendre, amelyet az értekezlet résztvevői egyhangulag elfogadtak. A napirend első pontja: "Indítsunk harcot az iskolai fegyelem megszüntetéséért, a lemorzsolódás ellen".

A napirendi pont előadója, Darvas József miniszter ezután megtartotta előadását.

- A Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme után Vladimir Iljics Lenin, a Szovjet Állam nagy megalkotója, ezeket mondotta a kultúráról: "Előtt az emberi értelem, az emberi géniusz csak azon fáradozott, hogy egyeseknek juttassa a technika és a kultúra minden áldását, a többieket pedig megfossza még a legszükségesebbtől, a művelődéstől és a fejlődéstől is. Most azonban a technika minden csodája, a kultúra minden vívmánya az egész nép közkincsévé válik." Lenin szavai a Szovjetunióban azóta valóssággá lettek. A magvalósult szocializmus országában valóban a nép kincsévé vált a kultúra. Az elmúlt világ feneketlen sötétsége szertefoszlott és a világot rendező értelem, a tudás fényessége urrá lett a világ egyhatodán.

/folyt.köv./ TL

S: 10v40

Ö:

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 13. kiadás

1950. november 22.

10 óra 50 perc

/A közoktatásiügyi minisztérium és a .....1.folyt./ § Mk 1e Gp

És azóta már többön is, mert a Szovjetunió által felszabadított, a Szovjetunió útmutatás val és segítségével felszabadult nemzetek egész sora, együtt immár nyolcszázmillió ember zengi a világhosszú, a szabadság, a szépség és az igazság dalát!

- Szocialista építésünk részeként nálunk is hatalmas méretű kulturforradalom zajlik. Ennek a kulturforradalomnak már komoly, nagy eredményei vannak, kulturális életünk minden területén. Mindenekelőtt: joggal elmondhatjuk már azt, hogy sikerült megtörnünk a volt uralkodó osztályok kulturális monopóliumát. Népünk viszonya, a dolgozó tömegek viszonya a kultúrhoz, - alapvetően megváltozott. Mit látunk például a közoktatás területén? Azt látjuk, hogy míg a Horthy-rendszerben szinte áthághatatlan fal zárta el a dolgozó osztályok gyermekei előtt a középiskolák és az egyetemek kapuit, - ma már a dolgozó osztályok gyermekei ülnek többségben a középiskolák és az egyetemek padjaiban. A Horthy-rendszerben a középiskolás tanulóknak mindössze 4 százaléka volt munkás és dolgozó paraszt származású - ma középiskoláinkban 60 százalék munkás és dolgozó paraszt diák tanul! A Horthy-rendszerben az egyetemek és főiskolák hallgatóinak kevesebb, mint 3 százaléka volt munkás és dolgozó paraszt származású - ma az arányszám 50 százaléki! Mit jelent mindez? Azt jelenti, hogy dolgozó népünk jórészen már meghódította a tudomány várait.

De ugyanezt a szinte viharos fejlődést látjuk az irodalom, a művészet területén is. Könyvkiadásunk majdnem tízszeresen nagyobb, mint a Horthy-világ könyvkiadása. S kiknek a kezébe jutnak ezek a sokszorosan megszáporodott könyvek? Elsősorban a dolgozó tömegek kezébe, a munkások és a dolgozó parasztok kezébe, - olyanok kezébe, akik a múltban szinte teljesen el voltak zárva a betűtől. Színházaink, hangversenyeink közönsége alaposan kicserélődött és még is nőtt, - megint csak a dolgozó nép javára. Képzőművészeti kiállításokat a múltban nálunk csak a kultur-

/folyt.köv./

T: b.30

S:10.30

Ö: 10.30

MTI BELFÖLDI HIREK

B 14. kiadás 1950. november 22. 10 óra 55 perc

/A közoktatásügyi minisztérium...stb. 2.folyt./ § HK Ie GF

sznoboknak egy kicsiny rétege látogatott, - ma százezrek néznek meg egy-egy jelentősebb kiállítást, megint csak a kultúra ferrásaihoz végre oda szabadult, tudásra és szépségre szomjas dolgozó tömegekből. Am nem csupán a mennyiségi változás jelzi a mi kulturferradalmunk eredményeit, - bár természetesen ez is döntő fontosságú. A minőségi változás is igen nagyméretű. Iskoláinkról, főiskoláinkról, egyetemeinkről még nem mondhatjuk el ugyan, hogy azok a szocialista nevelés, a szocialista oktatás jól, helyesen kiformált intézményei, - de az bizonyos, hogy a szocialista köznevelés, közoktatás felé már jelentős lépéseket tettünk, minden vonalon. Iskoláink, egyetemeink nem csak annyiban lettek a dolgozó népé, hogy bennük többségben a dolgozó nép gyermekei tanulnak már, hanem annyiban is, hogy az ott folyó oktató- és nevelő munkában egyre jobban érvényesülnek szocialista építésünk elvi és gyakorlati szempontjai. Irodalmi és művészeti életünk-ről sem mondhatjuk el azt, hogy hiánytalanul tükrözi az országunkban és a népünkben végbemenő, hatalmas változást, - de a fejlődés, a haladás nagy eredményei itt is kétségtelenek. Könyvkiadásunkból legnagyobb részt eltűnt a szemét, a ponyva, eltűnt a rothadó kapitalista-imperialista kultúra halálos mérge. A nagyszerű szovjet irodalom új embert bemutató és új embert formáló alkotásai, a klasszikusok nemes, szép értékei, az egyre inkább a mai élet/felé forduló élő magyar írók művei kerülnek már népünk kezébe. A színpadokon nem a szerelmi háromszögek vagy sokszögek gusztustalan ábrázolása, nem a hálósobatitkok izléstelen kitergetése folyik. Az az idő, amikor a színhézlátogató előkelő körökben az volt a legizgalmasabb téma, hogy "járt-e hát Cecil a Török-utcában?" - eltűnt, mint a tavalyi hó. A Herczeg Ferencet, a Molnár Ferencet, a Bus Fekete Lászlókat elfújta a szél, a tisztító, frissítő vihar. Színpadainkon mai életünk példamutató hősei, az építés és a harc bátor alakjai, az átalakuló világ és az átalakuló ember igazi konfliktusai, szépülő életünk igazi emberi örömei kaptak szöszéket. A mozik vásznáról eltűnt a tömegek öntudatát elködösítő vagy eltorzító sok nyugati film-szemét s a szovjet filmek, az új magyar filmek, a népi demokratikus országok filmjei, még a haladó nyugati filmek nevelik a mozit látogató százezreket. Az I. Magyar Képzőművészeti Kiállításon láthattuk, hogy képzőművészeink egyre jobban kiszabadulnak a burzsoá művészetszemlélet, az absztrakció, a formalizmus zsákutcájából és biztató, eredményes törekvések mutatják új utjukat: érthető, reális ábrázolással megmutatni a tömegek számára mai életünk sokszínű valóságát. Mindez, - és az is, amit még fel lehetne pozitívumként sorolni, - : jelentős eredmény!

◀témái

/Folyt. köv./

T: 10.35

S: 10.35

Ü: 10.48

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 15. kiadás

1950. november 22.

11 óra 10 perc

/A közoktatásügyi miniszterium. 3. folytatás/ § Hm Ie Gp

Különösen megbeesülendő ez az előrehaladás akkor, ha tudjuk, hogy aránylag rövid idő alatt értük el. Kulturális életünk fejlődése éveken át alaposan le volt maradva politikai és gazdasági fejlődésünk mellett s az egyéb területekről kiszorított ellenség itt vetette meg legjobban a lábát. A nagyobb erőfeszítések ennek az elmaradásnak a felszámolására csak akkor kezdődtek, amikor - mintegy másfél esztendővel ezelőtt, - a Párt és Rákosi M. tyás ide irányította népünk figyelmét.

Am bármilyen jelentősek is az eredmények, meg kell állapítanunk, hogy kulturális fejlődésünk lemaradását még mindig nem sikerült teljes mértékben felszámolnunk. Kulturális fejlődésünk még mindig nem tud lépést tartani sem szociális építésünk általános tempójával, sem pedig azzal az igénnyel, amely minden oldalról feléje irányul.

Előadásomnak nem célja az, hogy kulturális életünk minden területével foglalkozzam, - de hadd mondjak példát mégis, a közoktatás területén kívülről is.

Itt van mindenekelőtt az irodalom, amely egyike a legnagyobb nevelő eszközöknek. Van fejlődés a magyar irodalomban? Kétségtelenül van. Alig két esztendővel ezelőtt még azt kérdeztük, joggal és sürgetően, hogy miért hallgatnak az írók? Alig egy évvel ezelőtt még azt kérdeztük, joggal és sürgetően, hogy íróink miért nem fordulnak a mai élet témái felé. Kétségtelenül, hogy ezeknek a kérdéseknek így már már aligha lenne értelmük. Íróink nem hallgatnak a műveikben már ott élnek a mai idők, a mi mai életünk nagy kérdései. A szovjet irodalom megtermékenyítő hatása és a rohamosan változó magyar világ mozditó hatása íróink munkásságában is tükröződik. Az azonban bizonyos, hogy az élet, a valóság sokkal előbbre tart, mint az irodalom, amelynek tükröznie kellene az életet, a valóságot. Nem csak országunk változott meg alapvetően az elmúlt évek során, de hatalmasan megváltozott a nép is és szemünk láttára formálódik az új ember, a szocialista ember típusa. Az üzemekben, bányákban, a falvakban, a termelőség-tervezési csoportokban ott van már az új ember, - de ott van-e irodalmunkban, ott van-e filmjeinken, ott van-e a színpadjaikon s hangja megzondul-e zeneszerzőink új dallamaiban? Nem mondom, hogy egyáltalán nem, hogy nincsenek erre próbálkozások s hogy e próbálkozások sikertelenek, - de a lemaradás a valóság mögött igen nagy.

Azt lehetne mondani, hogy ne legyünk türelmetlenek, - de az igazság az, hogy az élet, a valóság türelmetlen! A szocialista irodalomnak nem az a szerepe, a feladata, hogy a valóság után kullogjon, hanem az, hogy a változó, alakuló, fejlődő valóság ábrázolásával egyben előre is mutasson.

TL /Folyt. köv./

S: 10.45

Ö: 10.50

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 16.kiadás

1950. november 22.

11 óra — perc

/A közoktatásügyi minisztérium... 4.folyt./ § Mk Ie Gp

- És itt van a közoktatás területe. Van előrehaladás? Kétségtelen, hogy van. De az elmaradás a valóságos igényektől és a lehetőségtől is, letagadhatatlan. Az iskolánkban folyó politikai nevelés sokszor csak jelszószerű és formális, - nem eléggé szerves része az oktató és nevelő munkának. Pedagógusaink nagy többsége hivatásos, - de nem egyszer szemük elől tévesztik a legfontosabb feladatokat. Az iskolai fegyelem, a tanulmányi fegyelem nem eléggé szilárd iskolánkban és a tanulmányi színvonal emelkedése nem tart lépést szocialista építésünk növekvő igényeivel. Sok még a formális elem a mi oktatásunkban és a gyakorlati életre való nevelés nem érvényesül eléggé. Az élesedő nemzetközi helyzet, a békéért folyó harc nagy feladata, az osztályharc élesedése, - mindez azt követeli tőlünk, hogy nevelő munkánkban fokozzuk a hazafiasságra való nevelés, a bátor helytállásra való nevelés, az ellenség gyűlöletére való nevelés hatékonyságát.

- Kulturális fejlődésünk még mindig meglévő lemaradottsága sem nem szükségszerű, sem meg nem engedhető. Nem szükségszerű, mert fokozott munkával megszüntethető. S nem megengedhető, mert ez a lemaradás főkjévé válhat általános fejlődésünknek. A politikai és gazdasági fejlődés formálja az új embert, - de a kultúra is mulhatatlan eszköze, elengedhetetlen része az új, a szocialista embertípus kialakulásának. En úgy gondolom, hogy kulturális fejlődésünk bizonyos fokú elmaradottságának, - minden területen - az a legfőbb oka, hogy bár a Párt és Rákosi Mátyás újra, meg újra ráirányította a figyelmünket erre a döntő területre, még mindig nem tettünk elég erőfeszítést a lemaradás megszüntetésére.

- Nem akarok egész kulturális életünkkel foglalkozni. Sőt, a közoktatás területén belül is csak egyik, - de nem az egyetlen - komoly problémára akarom ráirányítani azok figyelmét, akik felelősek a közoktatás fejlődéséért.

/folyt.köv./ TL

T: 10.40

S: 10.40

Ö: 10.48

MTI BELFÖLDI HIREK

B 17. kiadás 1950. november 22. .... 11 óra 20 perc

/A közoktatásügyi minisztérium stb. 5...folyt./ § HK je GP

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének március 29-i határozata világosan megszabta a közoktatás területén a feladatokat. E feladatok közül, - az ellenség eltávolítása után, - semmindent végrehajtottunk. Felszámoltuk a tankönyvszabotázst, az iskolaelv kezdetére tankönyveket adtunk diákjaink kezébe. Csökkentettük a tanterhelést, a munkás- és dolgozó paraszt-gyermekek lemorzsolódását. Tovább javítottuk iskoláink, egyetemeink szociális összetételét. Lépéseket tettünk előre, hogy a tananyagban, a tankönyvekben, a tanítás, a nevelés munkájában jobban érvényesüljön a marxizmus-leninizmus szelleme.

Mindazt azonban, amit elvégeztünk, mi csak úgy tekintjük, - nem is tekinthetjük másképpen, - mint a legkirívóbb hiányosságok, az ellenség okozta legnagyobb károk felszámolását. Az alapfeltevételeket így sikerült megteremtteni a további munka számára, - de az igaz munka valójában most kezdődik.

S ahhoz, hogy valóban elkezdődhessék, meg kell ragadnunk a következő, legfontosabb láncszemet.

Mi úgy látjuk, hogy ez a legfontosabb láncszem ma: a tanulmányi rend és fegyelem megszilárdítása. Ezen mi elsősorban azt értjük, hogy tanulóknak, szülőknak és pedagógusoknak egyaránt még jobban tudatosítsuk a tanulás fontosságát; hogy felszámoljuk a tanulás lebecsülésének még sok helyütt megtalálható maradványait, hogy szervezetesebbé, alaposabbá tegyük az iskolai munkát; hogy emeljük az oktatás színvonalát.

Ezen a téren sok még a hiányosság s ha nem fogunk hozzá idejében és energikusan a hibák és hiányosságok megszüntetéséhez, nemcsak a továbbhaladást akadályozzuk közoktatásunk területén, hanem veszélyeztetjük az eddig elért eredményeket is.

A továbbiakban elsősorban az általános iskolák kérdéseivel foglalkozom azért, mert az általános iskola az, amely dolgozó népünk legnagyobb tömegeit érinti, mert az általános iskolai oktatás az, amely alapja a középfokú és a felső oktatásnak és mert itt jelentkeznek a legsúlyosabb hiányosságok, mindenképp a tanulmányi fegyelem hiánya tekintetében.

Az általános iskola megteremtése komoly vívmánya volt a mi iskolapolitikánknak, mert kul -

/Folyt.köv./

T: 10-50

S: 11.00

Ö:

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 18. kiadás

1950. november 22.

11 óra 22 perc

/A közoktatásiügyi minisztérium.....6.folyt./ § Mk 1e Gp

tura, az oktatás demokratizálása elvéből kiindulva egyenlő és kötelező alapképzést hivatott adni minden tanköteles gyermek számára. Az elv és a gyakorlat azonban ma még igen messze esik egymástól általános iskolai hálózatainkban.

- Az elv az, hogy 14 éves korára minden tanköteles gyermeknek el kell végeznie az általános iskola nyolc osztályát. A gyakorlat viszont ma még az, hogy a tanköteles gyermekeknek mindössze csak 40-45 százaléka végzi el a nyolc osztályt! Minden száz gyermekből csupán 40-45. Döbbenetes adat. De a helyzet súlyossága még nyilvánvalóbb akkor, ha tudjuk, hogy ez országos átlag. Ami azt jelenti, hogy vannak megyék, vannak vidékek, - főleg a Tiszántúlon, - ahol az arányszám ennél is rosszabb, - hogy sokhelyütt csak 25-30 százalék az, aki eljut a nyolcadik osztályba!

Tagadhatatlan, hogy a Horthy-rendszerrel szemben igen jelentékeny a javulás ezen a téren is. Mi volt a helyzet a Horthy-rendszer alsófokú oktatásában? Vegyük például az 1929/30-as iskolai évet. Ebben az évben az elemi iskolák első osztályába beirakozott 217.842 tanuló. 1934/35-re eljutott belőlük a hatodik osztályba 93.178 tanuló. Ha ehhez hozzávesszük még a polgári iskola második osztályába járó 23.580 és a gimnázium második osztályába járó 10.168 tanulót, akkor is csak a tanulók 2/3-ának jutott el a hatodik osztályig. De mennyi jutott el a mai általános iskolának megfelelő nyolcadik osztályig? Mert ez a helyes összehasonlítási alap. Az 1929/30-ban elindultak közül az elemi iskola 8. osztályába 2.899, a polgári iskola negyedik osztályába 20.156 és a gimnázium negyedik osztályába 9.703 gyerek jutott el, - az összes tanulóknak mindössze 15 százaléka. De ebből a 15 százalékból is több, mint 12 százalék a polgári iskolákra és a gimnáziumokra esett, - munkás, de főleg szegényparaszti gyerekek a Horthy-rendszerben elenyésző számban végeztek csak nyolc osztályt. Sőt, még hatot is. Hogy milyen volt a helyzet akkor a tanyai iskoláknál, jellemző erre egy ujkécskei tanyai iskola statisztikája, ahol például az 1932/33-as tanévben 41 gyerek indult el az első osztályban, s 1937/38-ra, csak 4 jutott el a hatodik osztályba.... 58.3

A Horthy-időkhöz képest tehát hatalmasan javult a helyzet, sőt a felszabadulás óta is, évről-évre javul az eredmény, - a javulásnak ezzel a tempójával azonban nagyon elégedetlenségnek kell lennünk. Az öt éves terv azt írja elő a számunkra, feladatként, hogy a tervidőszak végére, 1954-re, az összes tanköteleseknek el kell végezniük az általános iskola nyolc osztályát. Hol vagyunk mi még ettől a mai 40-45 százalékkal?

Az idei iskolai évben 30 ezerrel több gyerek van az általános iskolákban, mint tavaly, mert

/folyt.köv./

11

T: 10.50

S: 10.50

Ö: 10.59

H T I B E L F Ö L D I H I R E K

B19. kiadás 1950. november 22. óra // perc 25

/A közoktatásügyi minisztérium... stb. 7. folyt./ § HK 1e GP

igen nagy gondot fordítottunk a beiskolázásra, - de ⁸⁸-ezer tanköteles koru gyerekek még most sincs beiratva. Az első és nyolcadik osztályosok aránya még most is száz a negyvenhez! A tavalyi iskolai évben 50.532 tanuló maradt ki az általános iskolákból, majd a nyár folyamán további 42.215. Egy év alatt tehát közel százezer! S ebből több, mint húsz-ezer már az első osztályból. A lemorzsolódás legnagyobb a tiszántúli parasztnegyedekben. Biharnegyedben például az elmúlt, 1949/50-es tanévben 4.735 elsőosztályossal szemben csak 1.029 nyolcadik osztályos volt. Kevesebb, mint 25 százalék. Legrosszabb a helyzet természetesen a tanyavilágban. Például egy kecskenétkörnyéki iskolában az elmúlt iskolai évben csak 4 gyerek volt a nyolcadik osztályban, abból a 28-ból, akik 1941/42-ben elkezdték az első osztályt. A dunántúli és az ipari negyedekben általában jobb a helyzet, de még ezeken a helyeken is 3-5 százalék az egyévi lemorzsolódás, ami nyolc évre átszámítva még mindig megdöbbentően sok. Még Budapesten is, ahol pedig a legjobb az eredmény, az elmúlt évben hater ezer gyerek maradt ki az általános iskolákból.

Ezek az adatok, - mégpedig súlyos adatok, - de mik az okok?

Az okok között nyilván ott van az a súlyos örökség is, amelyet a Horthy-rendszerrel vettünk át a amelyet egyik napról a másikra nem lehet felszámolni, - de amelyet egyszerűen tudomásul venni teljesen helytelen lenne. Hiszen életünk minden területén súlyos volt az az örökség és éppen ez fokozta népünk elszántságát a felszámolásukért vívott harcban.

Az okok között nyilván vannak objektív nehézségek is, főleg a tanyavilágban, ahol az iskolák távolsága; a rossz utak és hasonló materiális problémák is szerepet játszanak. Am ezeket sem lehet csak úgy egyszerűen tudomásul venni. Először is: a felzabálás óta sokat javult a helyzet, mert államunk hatalmas összegeket költött már eddig is iskolarendszerünk fejlesztésére, a falusi, a tanyai elmaradottság megszüntetésére. Azután pedig a legsúlyosabb hiba lenne mondjuk úgy gondolkozni, hogy a tanya-probléma megoldása nélkül ugysem lehet előre menni ezen a téren. Ez egyszerűen nem igaz. S a tanya-kérdés megoldása a szocialista mezőgazdaság megteremtése útján többek között attól is függ, hogy a tanyai nép kulturális színvonalának emelésével tudjuk-e elég

/Folyt.köv./

L

T: 11.00

S: 11.10

Ö: 11.19

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 20. kiadás

1950. november 22.

11 óra 30 perc

/A közoktatásügyi minisztérium... 8. folyt. / § Mk Ie Gp

gyorsan és elég akéren emelni dolgozó parasztságunk öntudatát? Különben is, sok lelkes pedagógusunk jó munkája bizonyítja, hogy még a mai körülmények között is lehet a mainál sokkal különb eredményeket elérni, a legelhagyatottabb vidékeken is.

- Az okok között ott van nyilván az ellenség aknamunkája is, amely arra irányul, hogy népünket eltérítse a művelődéstől, a tanulástól. Ezt sem lehet egyszerűen tudomásul venni, mert az ellenség agitációjának legjobb melegítője éppen a tudatlanság, a műveletlenség. Az okok között a legfontosabb azonban az, hogy bár tömegeinkben az utolsó esztendőben megnőtt az iskola iránti érdeklődés, - de az iskola jelentőségének komoly megértéséről, a tanulás komoly megbecsüléséről még nincsen szó abban a mértékben, ahogyan ez szükséges lenne fejlődésünk mai szakaszán. Különösen a dolgozó parasztságnál vannak még ezen a téren nagy hiányosságok.

Hogyan is történik gyakorlatban a lemorzsolódás legtöbb esetben? Ugy, hogy a gyerek sokat mulaszt s vagy megbukik vagy egyszerűen elmarad az iskolából. Veszít egy évet, két évet vagy még többet is és mire 14 éves lesz, mire eléri a tanköteles kor túlsó határát, nem járja ki csak a negyedik, ötödik, vagy hatodik osztályt.

- Dolgozó parasztságunknál a múltban az iskolába-járás gyakorta az volt, hogy a gyereket ha már elbirta az ostort, odaállították a jószág mellé, elszegődötték a kulákhoz kisérelkednek. Valamikor novemberben, dérszállta után kezdett csak járni a gyerek iskolába, a tavasszal, ha zsendült a fű, már ki is maradt, - télen járt volna, ha járt volna, de akkor még nem volt ruha, lábbeli. Kellett otthon a munkaerő, a kenyérkereső s mert kegyetlen volt a szegényparaszti élet, kegyetlenségre nevelte a parasztságot a saját gyermekeivel szemben is. Vagy legalább is közömbösségre, a tanúlással szemben. De erre nevelte a rendszer maga is, hiszen veszélyes lett volna számára a művelt, öntudatos paraszt s nem véletlen volt a pökhendi uri mondás, hogy "elég a parasztnak annyit tudni, hogy ne álljon a csurgó alá, mikor esik az eső..."

... felszabadulás, sokat javult a helyzet, - de nem olegendőt. Dolgozó parasztságunk jobban megbecsüli már a tanulást, az iskolát, - de még mindig nem eléggé. Még mindig nem úgy veszi, mint önmaga és gyermeke iránti egyik legfőbb kötelességet. Még mindig igen nagyméretű az a gyakorlat, hogy ha otthon munka van, a gyerek ne menjen iskolába. Hajdu-Bihar-megye októberi jelentése például arról számol be, hogy a megyében az őszi munkák idején 15-20 százalékkal megnőtt a mulasztások száma.

/folyt.köv./

T: 11 óra

S: 11 óra

Ö:

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 21 kiadás

1950. november 22.

11 óra 30 perc

/A közoktatásügyi minisztérium... folytatás/ § Hg 1e Gp

A paraszti elmaradottságnak szomorú példáit mutatta a beiskolázásnál néhány pestmegyei község, - Szakmár, Miske, Öregesertő, - ahol a 13-14 éves lányokat alig lehetett bevinni az iskolába, ahol a 13-14-éves lányok kocsmáznak, báloznak, szüleik helyesléssel, mondván, hogy régen is ez volt a szokás, mért lenne ma másképpen?

Ha van ellensége a dolgozó parasztság gyorsabb és még eredményesebb kulturális előrehaladásának, akkor ez az ellenség mindenekelőtt a parasztság egy részében meglévő közömbösség, nemtörődömség. S ez ellen, neveléssel, felvilágosító munkával az eddiginél sokkal nagyobb mértékben fel kell vennünk a harcot. Gondoljon minden dolgozó paraszt apa, vagy anya a maga életére, a maga sorsára, - arra, hogy milyen kocsma volt az ő gyerekkora, gyerekfővel munkában hajszolódni, elmaradni a könyvtől, a bétütől, mikor legszomjasabb a tudásra a lélek.

Hadd mondjan itt el, hogy ezévi beiskolázási tervünk végrehajtásánál elsősorban ott maradtunk le, hogy nem tudtunk, főleg az egyetemenkre, főiskolákra annyi dolgozó paraszt tanulót bevinni, amennyit előirányoztunk, mert az általános és a középsikolákban kevés végzett közülük.

Nondhatná valaki, hogy a parasztság egy részében meglévő közömbösséget csak akkor lehet teljesen felszámolni, ha felszámolódik a parasztság mai életformája is. Ez, természetesen, helytelen álláspont lenne. Aki így gondolkozik, az lebecsüli a parasztságot és lebecsüli a felvilágosító munka szerepét. Az persze igaz, hogy a szocialista mezőgazdaságban, amikor dolgozó parasztságunk életviszonyai megváltoznak, amikor nem az egyéni gazdálkodás "kaparj kurta; neked is lesz elve lesz a fő szempont, a haladás is gyorsabb ütemű lesz. Látszik ez már ma is, mert a termelészövetkezeti parasztoknál és az állami gazdaságok dolgozóinál már ma is komolyabban veszik az iskoláztatást. De, hogy a felvilágosító munka mennyire fontos, ez abból is látszik, hogy bizony még a szocialista szektor parasztjai se minden esetben látják helyesen ezeket a kérdéseket. Például a szeghalom-derekegyházi tized kötelezte az általános iskolai tanulókat, hogy az őszi munkálatokban vegyenek részt. Vagy például Bácsbokodon három hétig gyapotot szedtek a tanulók az állami gazdaságban.

Félreértés ne essék: én nem azt mondom, hogy a tanulók ne dolgozzanak s ne segíthessenek akár otthon, akár a tizedben, vagy az állami gazdaságban, - de mindez semmiképpen nem mehet a tanulás, az iskolai munka, az iskolai fegyelem rovására! Mert különben amit nyerünk a vámon, sokszorosan elveszítjük a rőven...

Öntudatlanban fejlettebb munkásosztályunknál, - mint már mondottam is, - az általános iskolai lemorzsolódás sokkal kisebb problémám. De nem mondanám, hogy egyáltalán nem probléma. Itt is

/Folyt.köv./ π

T: 11.7

S: 11.15

Ö: 11.25

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 22. kiadás

1950. november. 22.

11 óra 30 perc

/A közoktatásiügyi minisztérium....lo.folyt./ § Mk Ie Gp

sokszor előfordulnak még indokolatlan mulasztások s itt is nem egyszer megtörténik, hogy a nyolc osztály elvégzése előtt, gyakran a 14 éves kor betöltése előtt munkába adják a gyereket.

- Teljesen helytelen lenne azonban, ha az általános iskolai lemorzsolódás súlyosságáért, a tanulmányi fegyelem sokféle hiányosságáért egyedül csak a szülőket tennék felelőssé. Felelősség terheli itt iskolapolitikánk összes végrehajtó szerveit, - mindazokat a szerveket és személyeket, akiknek kötelessége, feladata a szocialista építés munkáját elvégezni ezen a nagyon fontos területen. A szülők egy részében meglévő közönbösség talán nem védol bennünket is? De igen! Az, ha a tanulás fontossága nem él még úgy, olyan központi kérdésként mindenkiben, abban mi is hibásak vagyunk. Minisztérium, tanácsok, pedagógusok, tömegszervezetek, sőt a pártszervezetek is, mert a felvilágosító, a tudatosító munkánk nem volt elég hatékony, mert nem tettünk meg minden lehetőt az akadályok elhárítására, mert mi magunk se keöltük fontosságának megfelelően ezt a problémát.

- Hiba például, hogy a minisztérium még csak most vette elő ezt a kérdést. Tanügyi hatóságaink magatartására jellemző, hogy amikor az egyik megye oktatási osztályvezetőjének jelentették, hogy az általános iskolákból a tanulók 50-60 százaléka hiányzik, úgy nyilatkozott, hogy a parasztság választási versenye az őszi mélyszántás teljesítésére mégis csak fontosabb, mint a tanulás. Ugy hiszem, nem kell magyaráznom, hogy ez politikailag teljesen helytelen felfogás.

- A lemorzsolódás egyik okozója a szülők vándorlása is. Ez a vándorlás ma, gazdasági átalakulásunk hatalmas irántában, amikor a fejlődő iparba egyre többen tódulnak, mindennapos jelenség. Az elmúlt tanévben 65.000 általános iskolai tanuló költözött el a lakóhelyéről és 20 ezer az új helyen egyszerűen nem iratkozott be. A szülők nemtörődömsége csak ennek az oka? Nem. A tanügyi szervek, s nem utolsósorban maguk a pedagógusok is hibásak, mert kell, hogy a pedagógust a gyermek sorsa akkor is érdekelje, amikor kikerül az ő iskolájából. Javítani kell bizonyára a mi nyilvántartási rendszerünkön is, - de a legkiválóbb nyilvántartási rendszer sem oldja meg a bajokat, ha a tanügyigazgatás dolgozói és a pedagógusok bürokrata módra végzik a munkájukat.

- A jelentésekből látszik az is, hogy a helyi tanácsok sokszor harmadrangu kérdésként keze-

/folyt.köv./

L

T : 11.15

S: 11.22

Ö: 11.26

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B23.kiadás

1950. november 22.

1/ óra 35 perc

/A közoktatásügyi minisztérium.....11.folyt./ § Mk Ia Gp

lik az oktatás, az iskola ügyeit. Egy-egy tanterem-kérdés megoldásánál vagy más, az oktató munkát alátámasztó intézkedés megtételénél, hogy ne mondjam, "nem strapálják" magukat annyira, amennyire lehetne és kellene. Vannak természetesen példamutató esetek is, - de ezek ma még semmiképpen nem általánosak.

- Borsod-megye Beret községében ez év őszén az történt, hogy a szülők elzárkóztak attól, hogy gyermekeik a körzeti központja járójanak iskolába. Egy héten keresztül "sztrájkoltak" s nem voltak hajlandók elengedni a gyerekeket a nyolc osztályos, jól felszerelt iskolába, amely másfél kilométerre, jó úton megközelíthető a falutól. Végül is a szülők ellenállásán meggyőztek sok gyerek továbbtanulása. Csak a szülők hibásak ebben? Nem. Mert ha a tanács, a tömegszervezetek, a pedagógusok és mindenekelőtt a pártszervezet jó felvilágosító munkát végzett volna a szülők között, bizonyára meg lehetett volna győzni őket, hogy helytelenül cselekszenek.

- A tanügyi szervek, a pedagógusok, a tömegszervezetek és a pártszervezetek felelősségét még csak jobban aláhúzza az, hogy ahol felismerték az iskoláztatás döntő fontosságát, a felvilágosító munka nagy jelentőségét, a tanulmányi fegyelem megszilárdításának a nagy feladatát, ott már eddig is komoly eredményeket értek el. Egy kocs-kamétkörnyéki tanyai tanító például a szülők és a tanulók között végzett jó felvilágosító és szervező munkával, az uttorok mozgósításával elérte azt, hogy iskolájában csak 15 százalékos a lemorzsolódás, míg a teljesen hasonló körülmények között lévő környékbeli tanyai iskolákban 60-80 százalék.

- Pest-megye sok községében a hiányzások csökkentése érdekében a nevelők állandó családlátogatást végeznek. Ebbe a munkába a Párt népnevelői, az MNDSz, a Szülői Munkaközösség, a DISz és a falujárók is bekapcsolódnak. Így hoztak be például Sárban 450 gyereket az iskolába, - holott az elmúlt év őszén csak 100-120 volt a rendszeresen iskolába járók száma. Tökölön és Pusztavacsán azt is elérték, hogy 5-6 kilométeres távolságból is rendszeresen járnak a gyerekek az iskolába.

- Békés-megyében, az orosházi járásban egységes gyakorlat alakult ki a hiányzások leküzdésére. A hiányzó tanulót már a hiányzás napján meglátogatja az iskolai uttoró csapat erre beosztott tagja. Ha nem komoly betegség a mulasztás oka, másnap már a nevelő megy ki és beszél a szülőkkel. Ha ez sem használ, akkor a Szülői Munkaközösség és az MNDSz tagjai keresik fel a szülőket és igyekeznek behozni a gyerekeket az iskolába, ami legtöbbször sikerül is. Az MNDSz és a Szülői Munkaközösség minden gyűlésének napirendjén szerepel az iskolai hiányzás problémája. De foglalkozik a kérdéssel a Párt és a járási végrehajtó bizottság is. Így érték el, hogy példá-

/folyt.köv./

T: 11.13

S: 11.13

Ö: 11.30

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 24. kiadás

1950. november 22.

11 óra 40 perc

/A közoktatásügyi minisztérium.12. folytatás/ § HK Ie Gp

ul Orosházán az egy óra és egy gyerekre eső hiányzási átlagszám ma 1.4 nap, a megye 2.6-os átlagszámával szemben.

Vagy ott van például a herceghalmi pusztán két-t. neres iskolája, ahol az alsó tagozatban 0.7 nap, a felső tagozatban 0.5 nap a mulasztási átlag! Hogyan érte el az iskola két pedagógusa ezt a kiváló eredményt? Felvilágosító munkával. Ha az a helyzet, hogy a szülő az iskolához tartozó, két külső pusztarésről, 3 és fél, 4 kilométer távolságból naponta kocsival viszik be a gyerekeket, - egyszer az egyik szülő, mászor a másik. Vagy például a baranyamegyei Nagypeterden a falutól több kilométer távolságban lévő tizes is kocsin viszi be a gyerekeket iskolába s nincs késés, nincs mulasztás!

Az eddig elmondottakból ugyhiszen világos, hogy az iskolai fegyelem, a tanulmányi fegyelem megszilárdításért nekünk mindenképp a hiányzások ellen kell felvennünk a harcot. A hiányzások elleni küzdelemmel küzdhetünk legeredményesebben az általános iskolai lemorzsolódás ellen. A Szovjetunió magas nivóju iskoláiban, az úljáre szovjet pedagógiát már a bukás nélküli osztályokért küzd, mert a szovjet pedagógia azt tartja, hogy jó oktató-és nevelőmunkával ki lehet küszöbölni a bukásokat. Mi még nem tartunk ott, hogy ilyen messiást, ilyen nagy követelményt tűzzünk magunk elé, - de az igenis kötelességünk, hogy az iskola életét dezorganizáló, az iskola rendjét rontó, a tanulmányi fegyelem megszilárdítását akadályozó mulasztások, nagytömegű hiányzások ellen felvegyük a harcot.

A hiányzások, a mulasztások, a tanulmányi fegyelem hiánya az általános iskolákban elsősorban a hatalmas lemorzsolódásban mutatkozik meg, - de mindez természetesen kihat a középiskolák és az egyetemek munkájára is. Köztudomásu, hogy a tanulmányi színvonal középiskoláinkban és egyeteminkben sem olyan még, amilyet a szocialista fejlődés igénye megkövetelne. Diákjaink több területen komoly nehézségekkel küzdenek, - például a matematikában és a magyar nyelvben. Ennek az oka elsősorban a hiányos általánosiskolai alapképzés. Főleg a falusi és tanyai iskoláink nehéz tanulmányi feltételek mellett végzik a munkájukat, - kevés a tanerő, elégtelen a szakosítás vagy nincs is, stb. - s ha mindehhez még az is hozzájárul, ami ma általános, hogy nem jó a tanulmányi fegyelem, hogy sok a mulasztás, akkor a közép- és felső iskolákban még azok a gyerekek is könnyen lemorzsolódnak, akik esetleg elvégzik a 8-osztályos általános iskolát.

Ez a probléma tehát nem csak az általános iskola problémája, hanem egész közoktatásunk egyik alapvető, nagy kérdése.

/Folyt.köv./

L

T: 11óra 24.p

S: 11-32

Ö: 11.38

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 25.kiadás

1950. november 22

11 óra 45 perc

/A közoktatásügyi minisztérium.....13.Rolyt./ § Mk Ie Gp

- Központi kérdésünk, központi feladatunk tehát a hiányzások csökkentésén, a jobb iskolai, jobb tanulmányi fegyelem megteremtésén keresztül harcolni az általános iskolai lemorzsolódás ellen. Am éppen a jobb tanulmányi fegyelem megteremtése érdekében szólnom kell még valamiről. Arról, hogy mert nem eléggé világos még nálunk a tanulás fontossága, - nagyon sok helyen túlterhelik a tanulókat is, a pedagógusokat is, iskolán kívüli feladatokkal. Anyira, hogy az már az iskolai munka rovására megy.

- Eléggé általános a panasz, hogy a középiskolásokat, - a kollégistákat éppen úgy, mint a nem kollégistákat, - és az általános iskolásokat is, - a kicsinyeket majdnem ugyanúgy, mint a nagyokat, - túlságosan sokszor veszik igénybe társadalmi munkára. A pedagógusok túlterhelése is eléggé gyakori. Pécsen hallottam, hogy Baranyaszentlászló vezető tanítójának egyszerre tizenegy funkciója volt. Tanítói munkája mellett ő volt az uttörő vezető, népművelési vezető, pártfunkcionárius, Szabad Föld Téli Esték szervezője és előadója, népi bizottság tagja, szociális bizottság tagja, Népfront Bizottság jegyzője, túlóltó parasztnok, szakszervezeti körzeti felelős. Ez persze eléggé kirívó példa s ilyen mértékben semmiképpen nem általános, - de az bizonyos, hogy pedagógusaink túlterheltségét is komolyan meg kell vizsgálnunk. Lehetetlen alapos munkát végezni úgy, hogy a pedagógusnak ne legyen ideje felkészülni az órákra, hogy ne legyen ideje foglalkozni a gyerekekkel órákon kívül is, hogy ne legyen ideje foglalkozni a szülőkkel is és hogy ne legyen ideje a maga továbbképzésére. Különösen fontos mindez éppen a falusi és tanyai iskolákban, ahol egyébként is nehezebbek az iskolai munka feltételei.

- De amikor mindezt elmondjuk, egy valamit nagyon élesen hangsúlyoznunk kell. Azt, hogy mi nemcsak hogy nem vagyunk ellenségek a diákok, a tanulók és a pedagógusok társadalmi, politikai munkájának, hanem azt feltétlenül szükségesnek tartjuk! Tudjuk jól, hogy nincs politikamentes iskola. Az iskola mindig egyik legélesebb fegyver volt a politikai harcban s az is marad, - és most, hogy végre a nép forgatja ezt a fegyvert, nemcsak hogy nem hagyhatjuk kiesorbulni, hanem még tovább kell élesítenünk. S ehhez tartozik az is, hogy a tanulók és pedagógusok igenis vegyenek részt a társadalmi és a politikai munkában.

- Azért kell ezt így, ilyen élesen hangsúlyozni, mert látunk olyan jelenségeket, hogy az ellenség a meglévő tulajdsokat és hibákat igyekszik kihasználni. Hallatszanak olyan hangok, amelyek tetszetős jelszóval az ellenség szándékait igyekeznek leplezni, mondván: "Adják vissza a pedagógusokat, adják vissza a tanulókat az iskolának!" Magyarán szólva, hogy se a tanulók, se a peda- /folyt.köv./

L

T: 11.25

S: 11.25

Ö: 11.55

M T I B E I F Ö L D I H I R E K

B 26. kiadás

1950. november 22.

12 óra — perc

/A közoktatásügyi minisztérium .14.folytatás/ § HK Ie Gp

gógusok ne politizáljanak. Ki követelhet ilyet? Az ellenség.

A helyes arányt kell tehát megtalálnunk. Azt az arányt hogy az iskola, a tanulók, a pedagógusok benne tudjanak élni a politikai élet áramában, — ugyanakkor az iskolai munka se szenvedjen hátrányt. Mert az is politika, hogy az iskolai munkát javítsuk, hogy a tanulmányi fegyelmet szilárdítsuk, hogy a tanulmányi színvonalat emeljük. Az is politika, hogy mind világnézeti, mind tudásbelileg minél felkészültebb ifjúság kerüljön ki a mi iskoláinkból. Az is a szocialista építés ügyét szolgálja, ha minél kisebb iskoláinkban a lemorzsolódás. Az is a béke védelmét szolgálja, ha minél kevesebb iskoláinkban a bukkott tanuló s minél több az, aki kiváló eredménnyel végez!

Ugy hiszen, hogy mindabból, amit eddig elmondottam, eléggé nyilvánvalók a feladatok. Indítsunk harcot, indítsunk országos mozgalmat az iskolai, a tanulmányi fegyelen megszilárdításáért, az általános iskolai lemorzsolódás ellen! Vegyenek ebben a mozgalomban részt mindazok, akiknek kötelessége is, szívégye is kulturális életünk fejlődésének szolgálata. Indítsunk nagyméretű felvilágosító munkát a szülők között is, a diákok között is, a tanulás nagyobb megbecsüléséért, — a közömbösség ellen s a reakció aknamunkája ellen. Vigyük be népünk köztudatába, hogy a tanulás megbecsülése, segítése, támogatása éppen ugy becsület és dicsőség dolga, mint a több, a jobb munka az üzemekben, bányákban és kint a földéken. Vigyük be tanulóink szívébe, hogy a tanulás becsület és dicsőség dolga s a szocializmus építése szolgálatának, a haza szolgálatának egyik legszebb megnyilvánulása.

A mozgalom irányuljon elsősorban az iskolai mulasztások csökkentésére, de ezen túl terjedjen ki mindenre, ami elősegítheti a tanulmányi fegyelen, az iskolai fegyelen megszilárdítását, a tanulmányi színvonal emelését, a lemorzsolódás megszüntetését. Vegyenek részt ebben a mozgalomban a tanácsok s dolgozzanak ki tervet, hogy hogyan, mivel lehet elérni az ötéves terv célkitűzését, miszerint a tervidőszak végére minden tanköteles gyermeknek el kell végeznie az általános iskola nyolc osztályát. Vegyenek részt benne a tömegszervezetek s felvilágosító munkával, a tárgyi nehézségek leküzdésével segítsenek. Vegyenek részt benne a Pedagógus Szakszervezet s a "Nevelj jobban" mozgalom központjában ezt a kérdést állítsa. De vegyenek benne részt, külön-külön maguk a pedagógusok is. Munkájukat elsősorban azzal mérjük, hogy mit és mennyit tesznek ennek a mozgalomnak a sikeréért, bent az iskolában és az iskolán kívül.

/Folyt.köv./

/ az ifjúsági szervezetek a munkájuk egyik legfontosabb részének az az iskolai fegyelen megszilárdítását, a tanulás megbecsülését, a lemorzsolódás elleni küzdelmet tekintsék. Vegyen részt benne II_

T: 11.23

S:

Ö: 12.26

MTI BELFÖLDI HIREK

B 27. kiadás 1952. november 22.

12 óra 50perc

/A közoktatásügyi minisztérium... stb. 15. folyt./ § HK Ic GP

Pedagógusainkat a magyar nép állama megbecsüli, - jó munkájukért megjutalmazza, meg fogjuk jutalmazni azokat is, akik ebben a mozgalomban példamutató eredményeket érnek el, de pedagógusaink ne a jutalomért dolgozzanak, hanem mindenekelőtt nép iránti kötelesség buzdítsa őket minél jobb munkára. Vegyék maguk számára példaképpül az élenjáró munkásokat, akik nap mint nap harcolnak a több termelésért, a minél kevesebb selejtért. Nos, a mi területünkön a többtermelés, a minél kevesebb selejt azt jelenti, hogy ne legyen lemorzsolódás, hogy minél kevesebb bukott tanuló legyen, hogy minél magasabb legyen a tanulmányi színvonal. És vegyék maguk számára példaképpül a szovjet pedagógusokat, akik a győzelen ifjú nemzedékét nevelték fel, - tudásban; bátorságban, emberségben a legkiválóbbakat a történelem során...

A szocialista építés ügye hív bennünket jobb munkára. A béke védelmének szent ügye hív bennünket több munkára. Én hiszem, hogy ha megfeszítjük az erőnket, akkor már a tanév végén is azt jelenthetjük népünk nagy tanítójának: Rákosi elvtárs, - a közoktatás területén is jobb a termelés, nincs lemaradás!

MK Darvas József nagy tapssal fogadtott beszéde után megkezdődtek a hozzászólások. Elsőnek Nemes Dezső, a népművelési minisztérium csoportfőnöke szólalt fel.

Nemes Dezső beszéde elején utalt arra, hogy ez az első értekezlet, amelyet a közoktatásügyi minisztérium és a népművelési minisztérium közösen hívott össze. A két minisztériumnak és a felügyeletük alá tartozó szervezeteknek és intézményeknek számos közös részletfeladata van, amelyeket vállalt munkával kell megoldani.

- Az iskolai lemorzsolódás elleni harc - folytatta nem egyszerűen "iskolai feladat", hanem országos feladat, amelyet a Magyar Dolgozók Pártja, a magyar népi demokrácia állít a közoktatási szervek és az egész kulturális front elé. Közoktatásunk szociális fejlődése a szocialista Magyarország felépítésének egyik nélkülözhetetlen feltétele, egész jövőnk egyik legfontosabb záloga.

A szocialista közoktatás kerülhetetlen ideológiai harcban fejlődik, küzdve mindenféle burzsoá és klerikális ideológia, mindenféle burzsoá és klerikális ideológiai maradványok ellen. Ez az ideológiai harc a közoktatás kiszélesítésével együtt folyik, ez az ideológiai harc a közoktatás kiszélesítésének is egyik feltétele. Szét kell zúzni a nemtörődömséget, a közönyösséget és megemlékeztést, ami a gyermekek iskoláztatása kapcsán ma jelentkezik. A számos helyen tapasztalható közönyösség a gyermekek rendszeres iskolabajjárása iránt, a könnyelmű iskolai mulasztások iránt, annak a szellemi elnyomatásnak a maradványa, /folyt.köv./

T: 12.02

S: 12.10

Ó: 12.30

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 28. kiadás

1950. november 22.

12 óra 55 perc

/A közoktatásiügyi minisztérium...16.folyt./ § Mk 10 Gp

amelyet a kapitalista társadalom a feudalizmustól örökölt és a maga módján fenntartott. Ezt a maradványt kell felszámolni, küzdve a klerikális és külök-befolyás ellen, az iskola-ellenes reakciós hangulatkeltés ellen.

- Itt nemesak a közoktatási szervekre hárulnak igen komoly feladatok, hanem az iskolán kívüli népművelési szervekre is. A felnőtt dolgozók körében végzendő politikai-felvilágosító munkáról van mindenekelőtt szó. A Szülői Munkaközösség a felnőtt dolgozóknak az a szervezete, amely legszorosabban kapcsolódik az iskolák munkájához s amelyre a közoktatási szervek leginkább támaszkodnak. De nyilvánvaló, hogy a gyermekek iskolába járatására rábírni elsősorban azokat a szülőket kell, akik a Szülői Munkaközösségen kívül vannak.

Az MNDSz, valamint az Uttörő Szervezet és a DISz mellett, amelyeknek az iskolákkal a legszorosabb a kapcsolatuk, a szakszervezetek, a DÉFOSZ és más tömegszervezetek is komoly segítséget nyújthatnak és kell, hogy nyújtsanak a közoktatási szerveknek az iskolai lemorzsolódás elleni harcban.

- A népművelési szerveknek, a megyei tanácsok népművelési alosztályainak komoly és állandó segítséget kell nyújtaniuk a közoktatási alosztályoknak a beiskolázás eredményeinek megőrzéséért, a lemorzsolódás minimumra való leszorításáért. Elő kell segíteniük a tömegszervezetek rendszeres közreműködését, segíteniük kell a tömegszervezeteknek abban, hogy rendszeres politikai-felvilágosító munkát végezzenek a dolgozók minden egyes gyermekének iskoláztatásáért.

- Áldozatkészségre is nevelni kell népünket. A szovjet nép a békés alkotó munkában is és az imperialista fenevadak elleni véres háborúban is azért arathatta világtörténelmi győzelmeit, mert kivívott szabadságának megvédéséért és a szocialista társadalom felépítéséért kész volt minden áldozatra. A magyar nép is csak úgy állhat helyt a békefront magyar szakaszán, csak úgy védheti meg nagy vívóerőit és építheti sikerrel virágzó jövőjét, ha vállalja a szükséges áldozatot is érte. Az áldozatkészséghez hozzátartozik azoknak a terheknek a vállalása, amit a dolgozók a gyermekek iskoláztatásáért hoznak. Ezek a terhek összehasonlíthatatlanul könnyebbek, mint a múltban voltak. Az állam olyan támogatást nyújt a gyermekek iskoláztatásához, amire eddig példa nem volt és nem is lehetett, de mindezt bizonyos mértékben ki kell egészíteni a szülők áldozatvállalásával is. Még az elmaradottabb dolgozók is talán a legkönnyebben értik meg ennek az áldozatvállalásnak fontosságát, hiszen gyermekeik műveltebbé tevésével is a szebb jövőről, egész népünk felemelkedéséről, országunk további megerősödéséről van szó.

/folyt.köv./

T: 12.15

S: 12.25

Ö: 12.35

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 29.kiadás

1950. november 22

13 óra — perc

/A közoktatásügyi minisztérium 17.folyt./ § Mk 10 Gp

- A dolgozóknak, a szocializmus mai építőinek kulturális-politikai nevelése elősegíti a szocialista közoktatás fejlődését, a szocializmus holnapi építőinek a nevelését. De ugyanakkor a közoktatásügy fejlődése, a gyermekek nevelésének fejlődése feltétlenül elősegíti a felnőtt dolgozók kulturális-politikai nevelését is.

Ezután ismételt hangsúlyozta, hogy a lemorzsolódás elleni harc egyike azoknak a feladatoknak, amelyek megoldásánál a közoktatási és az iskolán kívüli népművelési feladatok elválaszthatatlanok egymástól.

- Mit kell tenni a gyakorlatban a népművelési munka területén? - vetette fel ezután a kérdést. - Haladóktalanul napirendre kell tűzni a kérdést a megyei, járási és helyi népművelési bizottságokban. A tömegszervezetek képviselőivel karöltve tárgyalják meg az itt felvetett feladatokat, egyben azokat a konkrét tennivalókat, amelyeket kiegészítésként a megyei és helyi tanácsok megjelölnek és azokat a konkrét tennivalókat, amelyeket ugyancsak kiegészítésként a népművelési bizottságok maguk vetnek fel. Nyomatékosan fel kell hívni a figyelmet arra, hogy az iskolai lemorzsolódás elleni harcban is ösztönözzék a tömegszervezetek helyi kezdeményezését.

- A Szabad Föld Téli Esték előadásorozatait is fel kell használni arra, hogy a gyermekek iskoláztatásának fontosságát megértessék, a dolgozó parasztság figyelmét erre jobban ráirányítsuk, az iskoláztatással szemben jelentkező hangulatot, közönyös viszonyt leküzdjük.

- A kulturális rendezvényeken, így a Szabad Föld Téli Estékkel kapcsolatos kulturműsorokban, ugyszintén a meghirdetett országos kulturaversenyen biztosítani kell olyan műsoranyagot, dalos-rigmusokat, jeleneteket, amelyek az iskoláztatás fontosságát kellően hangsúlyozzák. Ilyen műsoranyagról gondoskodni kell központilag is, de aló kell huzni a helyi műsoranyag fontosságát, amely anyag a konkrét helyi tényeket tartalmazza.

Ilyen helyi műsoranyag írását, azt hiszem komolyan elősegíthetik az iskolavezetők és tanítók, akik a lemorzsolódás tényeit legjobban ismerik, számos esetben az okát is könnyebben megtalálják és néha még írni is képesek egy-egy dalos rigmust vagy jelenetet a kulturesoportok számára.

- Gondoskodni kell arról, hogy a sajtó, a tömegszervezetek lapjai, a helyi lapok konkrét helyi anyagokkal állandóan foglalkozzanak az iskoláztatás kérdésével, népszerűsítsék az iskoláztatást, a jó iskolák munkáját és állandóan segítsék a lemorzsolódás elleni harcot.

/folyt.köv./

T:12.25

S: 12.35

Ö:12.38

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 30. kiadás

1950. november 22.

13 óra — perc

/A közoktatásiügyi minisztérium...18.folyt./ U Mk Ie Gp

- A sajtó rendszeresen kapjon konkrét anyagot, közleményt a rendszeres és lelkiismeretes iskoláztatás népszerűsítésére. Ilyen anyagokat a központi lapoknak, beleértve a tömegszervezeti lapoknak is rendszeresen kell beküldeni, így a Szabad Földnek, a Nők Lapjának, stb.

- A munka folyamán bizonyára még sok részletkérdés merül majd fel mind a közoktatási, mind a népművelési szervek területén és sok lehetőség, amelyek kihasználásával az eredményeket lényegesen megnövelhetjük. Tehát állandó feladat, hogy meglássuk az adódó lehetőségeket központilag is és helyileg is, teremtsünk újabb lehetőségeket és éljünk az adódó és a megteremtett lehetőségekkel. A népállamban, a tanácsok országában erre ezernyi alkalom nyílik.

- Harc a nép minden egyes gyermekének rendszeres iskoláztatásáért - ez harc dolgozó népünk egészségének további politikai fejlődéséért és kulturális felemelkedéséért, a szocializmusért, a békeért. Olyan harc ez, amelyre büszkék vagyunk, amelyben a népi hatalom igazi jellege és ereje mutatkozik meg: azé a hatalomé, amely célul tűzi ki a dolgozó milliók műveltségének általános és szüntelen emelését. S ebben a harcban a "kiművelt emberfők sokaságáért" mi, a kulturális front katonái, Rákosi elvtárs útmutatásait követve, egyesült erővel végre fogjuk hajtani a Párt és a kormány által elért tűzött feladatokat.

/folyt.köv./ II

S: 10.10

Ö: 13.02

31.

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B kiadás

1950. november 22.

13 óra 20 perc

A Magyar Tudományos Akadémia kapcsolatban áll a 16 szovjet köztársaság tudományos akadémiájával

T:9.45

i Di/HM/Mk Kné Ia

A Magyar Tudományos Akadémia újjászervezése után felvette a kapcsolatot példaképével, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájával. A megújított Akadémiát a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának elnöke, Sz.I.Vavilov akadémikus és A.V.Topcsiev akadémikus, főtisztár köszöntötte.

"A Szovjetunió Tudományos Akadémiája - irták a táviratban - mindig örömmel lesz segítségére a baráti magyar nép Tudományos Akadémiájának". "Abbeli meggyőződésünknek adunk kifejezést, - folytatták, - hogy a bennünk t összekötő tudományos kapcsolatok szüntelenül növekedni és erősödni fognak".

A baráti kínai nép, a Kínai Népköztársaság tudományos intézetének vezetői ugyancsak a baráti üdvözlét szavával fordultak Tudományos Akadémiánk felé. A pekingi Egyetemi Könyvtár igazgatója, C.M. Vang melegen érdeklődő levelet intézett a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárához. A kínai Tudományos Akadémia elnöke, Kuo-Mo-Zso, aki a II. Békevilágkongresszus kínai küldötteinek vezetője, nemrégiben szívélyeshangu levélben mondott köszönetet azért a vendégszeretetért, amelyben a Magyar Tudományos Akadémia a budapesti matematikai kongresszuson résztvevő kínai tudósokat részesítette.

A Magyar Tudományos Akadémia szinte naponta kap könyvcsomagokat, elsősorban a Szovjetunió Tudományos Akadémiájától és a Kínai Akadémiától. Akadémiánk mind a 16 szovjet köztársaság tudományos akadémiájával kapcsolatban áll és a magyar kiadványokért cserébe a különleges érdeklődésre számot tartó, gruz, kirgiz, kazak, türkmén, stb. akadémiai kiadványokat is megkapja. /MTI/ valamint a szomszédos népi demokráciák akadémiáitól.

Kiválogatják a köztermelésre legalkalmasabb rózsafajtákat

La megállapított mennyiségén felül

T:10.05 i No/Gné/Mk FM Mi Ia

A vidéki állami kertészetek jelentős beruházásokkal készülnek a virágtermelés költségeinek csökkentésére. Az állami vállalatok új üvegházak építésével, a meglévők korszerűsítésével emelik a dísznövénytermesztést, s ezáltal olcsóbbá teszik a virágokat. Nagyon fejlődött az utóbbi időben rózsatermesztésünk. Idén 100-150 ezer kiváló fajta rózsát termeltek. Ennek jelentős részét exportálták. A fokozódó parkosításnál is mind nagyobb szerepet kap a rózsák. Az ország több állami telepén válogatással megállapítják a köztermelésre legmegfelelőbb fajtaikat és színeket. Ezeket a rózsátöveket továbbszaporítják. MTI/ π

T: 12.45

S: 13.00

Ö: 13.20

MTI BELFÖLDI HIREK

B 32. kiadás

1950. november 22.

13 óra 20 perc

125.8 százaléban teljesítette már őszi idénytervét a keszthelyi gépállomás

i Vid SJ/Dr/Mk Ie Veszprém-megye gépállomásai az őszi mélyszántás során erősen lemaradtak az országos versenyben. Egyes gépállomások azonban példamutató jó munkát végeznek. Így például a keszthelyi, amely 125.8 százaléban teljesítette már őszi idénytervét és így országos viszonylatban is jelentős eredményt ért el. Jól haladnak a munkák a nemesvámosi gépállomáson is, amelynek traktorosai rövidesen befejezik idénytervüket. Ezeknek a gépállomásoknak tapasztalatait felhasználva és példáját követve javítsák meg munkájukat a többi veszprémmegyei gépállomások. /MTI/

Bihari Sándor emlékkiállítás

k M/HK/M, FT Ie

November 23.-án nyílik meg a Fényes Adolf-teremben /VII. Rákóczi-ut 30. lépcsőzet/ a Bihari Sándor-emlékkiállítás. A kiállítás december 17.-én zárul. A Fővárosi Képtár minden vasárnap 11 órakor túrlatvezetést rendez. /MTI/

Helyreigazítás

Ie/Mk/Mk Ie

Mai B 17. kiadásunk/A közoktatásügyi minisztérium... ..5. folyt./ utolsó sora helyesen a következő: "A mi iskolapolitikánk-nak, mert a kultura...stb.

Mai B 25. kiadásunk /A közoktatásügyi minisztérium...13. folyt./ második bekezdésének tizedik sora helyesen így kezdődik: "...jegyzője, t u z o l t ó p a r a n c s n o k a , szakszerveze-ti..."

A jövő évben számos magyar tudós művét adja ki a Mezőgazdasági Könyv és Folyóiratkiadó Vállalat

i SJ/Mt/Mk Mi Ie

Augusztusban kezdte meg munkáját a Mezőgazdasági Könyv- és Folyóiratkiadó Vállalat. A Vállalat 12 mezőgazdasági szaklapot ad ki, közöttük az "Agrártudományt", a "Magyar mezőgazdaságot", "Termelőszövetkezetet", és a "Szövetkezet"-et. A könyvkiadás terén is jelentős munkát végzett a kiadó. Néhány hete került ki a nyomdából Liszenko: "Agrobiológia" című könyve, amely hatalmas segítséget nyújt a mezőgazdasági szakemberek számára. Rövidesen megjelenik Dobrohotov: "Részletes állattenyésztés" és Jakuskin: "Növénytermelés" című könyve is. November végéig a "Mezőgazdasági Kis-könyvtár"-nak 46. füzetét jelenik meg. A Mezőgazdasági Könyv- és Folyóiratkiadó jövő évi terve szerint nagyszámú szovjet szakkönyv mellett számos magyar szerző művét is kiadja. /MTI/ 71

T: 13.00

S: 13.05

Ö:

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 33. kiadás

1950. november 22.

13 óra 20 perc

Időjárásjelentés

Mk/Mk Ie A Meteorológiai Intézet jelelti november 22.-én,
szerdán délben 12 órakor:

Az enyhesség mérséklődik

Kolet- és Nyugat-Európa között kialakult nagy hő-
mérsékleti ellentét továbbra is fennáll. Így a hőmérséklet
legmagasabb értéke kedden az Uralban mínusz 15-mínusz 17,
Moszkvában mínusz 3, Kievből mínusz 2, addig Varsóban 6, Buda-
poston és Párisban 10, Bukarostban 12 fok volt.
A mínusz 10 fokos fagy határa a Szovjetunióban lassan tovább
terjeszkedik a Fekete-tenger felé.

Hazánkban kedden az enyhesség még fokozódott.
A hőmérséklet Salgótarján, Nyíregyháza és Tarcsl kivételével
mindenütt 10-14, Pécsott 15 fokig emelkedett. Nap közben
országszerte borult volt az ég. Eső csak a nyugati megyékben
nem esett. A legnagyobb mennyiség a Duna-Tisza-közén és az
északi részeken hullott. Tiszafüreden 35, Hidasnémetiben
25, Mezőkeresztesen 21, Egerben 18, Tokajban 15,
Sátoraljaújhelyen, Tarcslon, Lőrinciben és Mohácson 13,
Gyöngyösön, Jászapátiban, Gyömrőn és Kocskométon 12 mm.
Az esti órákban Sopron, Szombathely, Szentgotthard
vidékén felszakadozott a felhőzet, s míg általában csak 6-8
fokig terjedt az éjszakai lehűlés, ott 1-3 fokig süllyedte
hőmérséklet.

Budapeston kedden a hőmérséklet napi középértéke
4.9 fokkal magasabb, a légnyomás napi középértéke 6.1 mm-rel
alacsonyabb volt, mint a sok évi átlag.

Budapeston szerdán 12 órakor a hőmérséklet 8 Cel-
sius fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 764 mm,
alig változik.

Várható időjárás csütörtök estig: Morsókelet
időnként élénkobb déli szél. Jobbára borult, erősen párás
idő. Több felé újabb eső. A hőmérséklet keleten alig változik,
nyugaton esökken. /MTI/

V---

S: 10.20

Ö: 13.16

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

34.

B .kiadás

1950. november 22.

13 óra 45 perc

A nyomdaipar műszaki fejlesztési terve

T:9.45 I S1/T1/Mk NL Ie

Népgazdaságunk magyar nyu műszaki fejlesztése korszerűen bővíti nyomdaiparunk kapacitását is. A jelenlegi 9 százalékos nyomdai selejtátlagot 5 százalékosra csökkentik a műszaki fejlesztés segítségével.

A belső anyagszállítás gépesítésére kiterjesztik a be-emelőkocsik, szállítótagoncók, emelő- és szállítószalagok alkalmazását a nyomdaiparban. A gépek megfelelő átrendezésével szintén csökkentik a belső szállítási utakat.

A gyorsjártu nyomdagépekre önberakó-készülékeket szerelnek fel. A termelékenység emelését fotocellás fényképezőgépek, matricavédő szerkezetek, hengermosógépek, nagyteljesítményű off-setgép, automatikus fényadagoló, automatikus színretus, vertikális fényképezőgép alkalmazásával biztosítják.

Bevezetik a sponként és betűként szedő gépek matricáinak hazai előállítását, valamint a betűszedési és tördelési munkafolyamatot meggyorsító és leegyszerűsítő Tipopress eljárást. /MTI/

A vasutasok szénmegtakarítási mozgalmainak eredményei

Ö MB/HI/Mk NL Ie

A ferencvárosi fűtőház dolgozói kimagasló eredményeket érnek el a szénmegtakarítás terén. Beébe Béla sztahanovista mozdonyvezető fűtőivel 216 mázsa 70 kiló szenet takarított meg, amióta csatlakozott a szénmegtakarítási mozgalomhoz.

A győri fűtőház mozdonyvezetői és fűtői sem maradnak el. Bibók István brigádjával egy munkásvonat továbbításánál 50.5 mázsa szén helyett 29.8 mázsa szenet használt fel. Fazekas András brigádjá eddig 22.6 százalékos szénmegtakarítást ért el, de ezt a teljesítményt a jövőben még tovább akarja fokozni. Az Oli Ferencbrigád 44 százalékkal csökkentette szénfogyasztását. Ez a brigád különösen kimagasló eredményt ért el november 19.-én, amikor a vételezett 63.26 mázsa szénmennyiségből csak 35.20 mázsát tüzelt el. /MTI/

T: 13.25

S: 13.32

Ö:

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 35. kiadás 1950. november 22. 6 óra 10 perc

Vizállásjelentés

S: Mk/MkIo

Az Országos Vizjelző Szolgálat jelenti
november 22.-én, szordán délután:

A Duna Vácig apad, lejjebb árad. Bócsig alacsony, Pozsonytól lefelé közepes vízállásu. A Duna vizének hőmérséklete Komáromnál 7, Budapestnél 6.3, Mohácsnál 5.5 fok. A mai dunai vízállások: Schärding 238 cm 17 %, Aschach 239 cm 31 %, Linz 276 cm 31 %, Strudon 390 cm 31 %, Kroms 337 cm 32 %, Bócs 331 cm 38 %, Pozsony 411 cm 41 %, Oroszvár 375 cm 45 %, Dunaromota 415 cm 51 %, Gönyű 330 cm 45 %, Komárom 350 cm 45 %, Esztergom 322 cm 45 %, Budapest 403 cm 44 %, Dunapontoló 337 cm 46 %, Dunaföldvár 280 cm 44 %, Paks 371 cm 43 %, Baja 448 cm 42 %, Mohács 471 cm 43 %, Bozdán 297 cm 41 %, Apatin 344 cm 43 %, Gombos 314 cm 39 %, Zimony 268 cm 47 %,

A Rába Szentgotthárdnál mínusz 37 cm 13 %, Győrnél 302 cm 39 %, A Dráva Zákányánál 80 cm 27 %, Barcsnál 136 cm 30 %, Drávaszabolcsnál 175 cm 34 %,

A Tisza Tócső és Tokaj között apad, máshol árad. Alacsony vízállásu. A Tisza vizének hőmérséklete Tiszabocsnál 5.5, Tokajnál 5, Szolnoknál 6, Szegednél 6.5 fok. A mai tiszai vízállások: Tiszabocs mínusz 2 cm 19 %, Vásárosnamény 40 cm 21 %, Tokaj 218 cm 39 %, Tiszafüred 204 cm 40 %, Szolnok 212 cm 41 %, Csongrád 137 cm 39 %, Szeged 163 cm 35 %, Tittel 272 cm 45 %,

A Szamos Csungornónál 26 cm 15 %. A Bodrog Sáros-patakánál 176 cm 27 %, A Sajó Sajópüspökinél 92 cm, Felsőszolcánál 74 cm 9%. A Hornád Hidasnémetinél mínusz 2 cm 9 %, A Berettyó Berettyóújfalunál mínusz 130 cm 3 %, A Körösök Körösszakánál mínusz 12 cm 14 %, Bolányosnál mínusz 10 cm 17 %, Békésnél 20 cm 16 %, Gyománál 74 cm 21 %.

A Maros Makánál 22 cm 13 %.

A Balaton Siófoknál 58 cm 38 %. Vízhőfok: 6 fok.

A Velencei-tó Agárdnál 79 cm.

Várható vízállás holnap Budapestnél: 390 cm. /MTI/

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 36. kiadás

1950. november 22.

13 óra 50 perc

Letartóztattak több kulákot, mert elszabotálták a cukorrépa-beadást

k BM Kő/HK/Mk M1 Ie T: 9.45

Az utóbbi napokban újból lelepleztek több kulákot, akik elszabotálták a termény beadását.

Poroszlón őrizetbe vették Zsolcai Vince 40 holdas kulákot, mert egy mázsa búzát sertéseivel etetett meg. Tóth András füzes-abonyi kulákot azért vették őrizetbe, mert 60 mázsa cukorrépát elrejtett és azt felszólítás ellenére sem volt hajlandó beszolgáltatni.

Adonyban Taligás András és Lehoczky Péter kulákokat vették őrizetbe, mert 800-800 négyszögöl cukorrépa-földjükön a cukorrépát kapával lefejelték és kiszántották. Mind a kettő 30 mázsa cukorrépát tett így tönkre.

Őrizetbe vették és a járásbírósnak adták át Cziráki Miklós orosi kulákot, aki 35 mázsa elrejtett cukorrépát állataival akart feletetni. Hasonlóképpen őrizetbe vették Kun Pál 40 holdas kismarjai kulákot, aki istállójában 4 mázsa cukorrépát rejtett el.

Bűnvádi eljárás indult Uzonyi Lajos 29 holdas mezőladányi kulák ellen, mert 15 mázsa elrejtett burgonyát állataival akart feletetni és Kovács Menyhért 24 holdas kisvárdai kulák ellen, mert 35 mázsa cukorrépát hasonló céllal elrejtett.

Eljárás indult Ugrin János hunyai és Rácz Flórián kisteleki kulákok ellen. Ugrin elszabotálta tejbeszolgáltatási kötelezettségét, Rácz 6 mázsa cukorrépát állataival akart feletetni. Hasonló szabotálásért indult eljárás Szarka Miklósné nagykállói kulák ellen.

Több feketézőt is lelepleztek. Így őrizetbe vették és a vádhatóságnak adták át Szücs Sándorné budapesti lakost, mert Kiskőrös-ről nagyobb mennyiségű húst akart Budapestre szállítani. Beismerte, hogy hosszabb ideje foglalkozik engedély-nélküli áruszállítással és feketézéssel.

Ogyáni Ferenc ceglédi kulák ellen engedély-nélküli tengeriszállításért, Lendvai Imre kőszegi lakos ellen engedély-nélküli borszállításért, Kukucsai Julianna kisteleki és Kozup Andrásné ormospusztai lakos ellen engedély-nélküli vöröshagyma-szállításért, Horváth András geszterédi lakos ellen pedig engedély-nélküli burgonyaszállításért indult eljárás. /MTI/

L

S: 12.00

Ks .

13.44

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 37 11.44

1950. november 22.

14 óra 15 perc

A Diósgyőri Kohászati Üzemek dolgozói táviratban jelentették Rákosi Mátyásnak: ezévi tervüket befejezték

T: 11.40-11.44 i Vid Sl/Mt/Mk Ie

A Diósgyőri Kohászati Üzemek dolgozói a következő táviratot küldték Rákosi Mátyásnak:

"Dr. Ágá Rákosi elvtárs!

Mi, a Diósgyőri Kohászati Üzemek dolgozói örömmel jelentjük, hogy az ötéves terv első évét november 21.-én globálisan befejeztük.

Örülünk, hogy olyan időpontban jelenthetjük a békéért folyó harc újabb eredményét, amikor Varsóban tanácskoznak a világ békeszerető népeinek küldöttei, hogy megfékezzék a háborút mindenáron kirobbantani akaró imperialista agresszorok célkitűzéseit. Tudjuk, hogy ez a győzelem csak újabb eredmények elérésének kiinduló pontja, mert a békéért folyó harc a nap minden percében dolgozó népünkől újabb és újabb erőfeszítéseket követel. Ezért elhatároztuk, hogy ötéves tervünk első évének előirányzatát a minőség megjavítása mellett az év végéig 11.5 százalékkal telteljesítjük.

Pártunk és forrón szeretett Rákosi elvtársunk vezetése, nevelése segített minket ahhoz, hogy megértettük az előttünk álló feladatok jelentőségét és azon az uton járunk, amelyet a hős szovjet nép mutat. Ez fog bennünket továbbra is segíteni a békéért folyó harcban, hogy méltóak lehessünk a forrón szeretett Sztálin elvtársunk által vezetett békétábor harcos katonáihoz.

Bodnár András
párttitkár

Solti András
ÜB titkár

Herczegh Ferenc
vezérigazgató "

/MTI/

A nagybani és kicsinybani

& Mk I₀

piaci árakban árváltozás nincs. /MTI/

11

T: 11.57

S:

Ó: 13.55

MTI BELFÖLDI HIREK

B 38 kiadás 1950. november 22.

14 óra 20 perc

Zárszámadásuk elkészítéséről tárgyalnak a hódmezővásárhelyi "Engels Frigyes" tizes tagjai

i Bo/HK Io

Hódmezővásárhely, november 22.

Illés Sándor, Gál Imre és Szappanos István kisparasztok 1949. októberében elhatározták, hogy termelőszövetkezeti csoportot szerveznek. 1949. november 10-én alakult meg a csoport 32 taggal 280 hold földön. Földjük akkor még 26 darabban volt, 7 lovuk és 5 borjújuk volt. Belépett a csoportba Csáki Imre középparaszt is több társával. Csáki Imre 16.5 hold földet vitt a csoportba.

-Kapocsi Péter 70-holdas és Kis Ferenc 40 holdas kulákok támadtak is ezért engem - mondja Csáki Imre - igyekeztek volna lebeszélni a belépésről s azt mondták "majd koldusbotra jutsz", "Nem lesz neked semmi beleszólásod ott semmibe". Én azonban arra gondoltam, hogy mennyit dolgoztam a múltban a földemen s még sen volt emberséges életem. Ezért is határoztam el, hogy földemmel és minden jószággommal, géppel belépek a csoportba. Nem is bántam meg. Munkánk nyomán a termés jó volt s messze túlhaladta az egyénileg dolgozókéét. Most brigádvezető vagyok s egyforma szavon van ^{többi} vezetőikkel a közös ügyekben.

A csoportnak ma 52 tagja van és 377 holdon gazdálkodik s 2 táblán van az egész terület. Állatállományuk is jól szaporodott, van 14 lovuk, 27 szarvasmarhájuk, 90 sertésük, 9450 csirkéjük és 71 libájuk.

Gabonaféléken kívül a csoport cukorrépát, napraforgót, lent és gyapotot is termelt. Cukorrépából 100, lenből 5 mázsa, gyapotból 320 kilogramm termett holdanként.

Híndezek az eredmények szerepelnek majd a csoport zárszámadásában, amely most kerül megtárgyalásra a munkabizottságban. Az eddigi sikerek jelentenek biztosítékot arra, hogy a zárszámadást is ugyanolyan jól készítik majd el, amilyen jól gazdálkodtak eddig a csoport vagyonával./MTI/

T

T: 14.05

S: 14.15

Ö: 14.35

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 39. kiadás

1950. november 22.

14 óra 45 perc

Termelőszövetkezeti csoportok hírei

k FM Kő/Mk Mi MDP Bn

A termelőszövetkezeti csoportok működési szabályzata értelmében háromféle típus szerint működő termelőszövetkezeti csoportot lehet alakítani. Mégpedig az I. típus szerint működő táblás a II. típus szerint működő átlagelosztású és III. típus szerint működő közösen termelő szövetkezeti csoport, ill. tolog a III. típus szerint működő önálló termelőszövetkezetet. Ez utóbbi már önálló és nem a földművesszövetkezet csoportjaként működik.

Termelőszövetkezeti mozgalmunk fejlődése ugyanis szükségessé tette, hogy azok a termelőszövetkezeti csoportok, amelyek politikailag, szervezeten és gazdaságilag megerősödtek, felfejlődtek, önálló termelőszövetkezetként működhessenek.

Maguk a termelőszövetkezeti csoportot alkotó dolgozó parasztok döntenek arról, hogy milyen típus szerint működnek. Ezért a szervezőknek ismertetni kell minden esetben valamennyi szövetkezeti típust.

Az I. típusnál: a táblás termelőszövetkezeti csoportnál a tagok a munkáknak csak egy részét, így a trágyázást, szántást és a géppel történő vetést végzik közösen, míg a többi munkák végzése egyénileg történik. Ennél a típusnál a tagok külön-külön készítik el bevitt földjeikre vonatkozóan a vetéstervet, majd az intézőbizottság ezeket összesíti, s ha szükséges, a csoport gazdasági érdekének megfelelően módosíthatja. Az összegezett vetéstervek figyelembevételével alakítja ki azután az intézőbizottság az egyéni táblákat. Lényeges, hogy már ennél a típusnál is komoly mértékben érvényesül a talajelőkészítésnél, a vetésnél a gépi munka. A kapálást, aratást, betakarítást a tagok egyénileg végzik. Az elvetett táblákat sorshuzás útján osztják szét. Ha a földek között különbség van, minden tag a jobb és rossz földből egyaránt kap.

A táblás termelőszövetkezeti csoportnál minden tag saját maga takarítja be a termést. Ennél a típusnál a közös munkák elvégzésével kapcsolatos költségeket közösen viselik a tagok és a közösen végzett munkákhoz szükséges munkaeszközöket közösen szerzik be, ezért itt is jelentősége van a tartalékolásnak. A tartalékalaphoz a tagok földjeik arányában járulnak hozzá.

A II. típus az átlagelosztású termelőszövetkezeti csoport. Ennél a trágyázást, szántást, vetést, kapálást, aratást, betakarítást közösen szervezik meg és közösen végzik a tagok. Fokozottan alkalmazzák a gépi munkát. A vetéstervet az egyéni vetéstervek összegzése alapján az intézőbizottság készíti el, majd a szükséges módosítások végrehajtása után a csoporttervezetlet fogadja el.

✓ /folyt.köv./

S : 14.25

14.36

MTI BELFÖLDI HIREK

B 40. kiadás

1950. november 22.

14 óra 45 perc

/Termelőszövetkezeti csoportok hírei....felyt./ k FM K_{1/2} Mk MDP Mi Bn

A tagok jövedelmének megállapítása során először is a tagokat terhelő közös költségeket állapítják meg. A növénytermelésre eső közös költségeket vetéstervek és földjük arányában, az igit állatok költségeit pedig a földjük arányában viselik. Innél a típusnál már igen fontos szerepe van a tartalékolásnak. Üzemi és beruházási tartalékokat létesítenek. Az üzemi tartalék a következő gazdasági év zavartalan menetének biztosításához szükséges összegeket foglalja magába, a beruházási tartalék pedig a közös munkák elvégzéséhez szükséges eszközök és épületek beszerzésére szolgál.

Ismertetni kell a szervező munka során ezeket a típusokat is, nemcsak a közösen termelő /III. típusu/ termelőszövetkezeti csoportot. Így legutóbb Nagylakon az így végzett szervező munka eredményeként közel 100 hold földön megalakult a "Bóke" termelőcsoport, amely az I. típus szerint működik. /MTI/

Leleplezték Peták Vencelné 105 holdas kiskundorozsmai áruhalmozó kulákot

T: 14.20 i Belker Mk Mi Ie

A kulákok szabetálása nap, árurejtegetésének egyik kivívó esetét leplezték le a csongrádnegyei Kiskundorozsma. Peták Vencelné 105 holdas egyedülálló kulákkasszony, beadási kötelezettségét nem teljesítette és azon siránkozott, hogy nem volt jó termése. Ugyanakkor szobájában így ágyazva 4 zsák romlott kenyérlisztet, 500 darab tyuktojást, 20 kiló avas zsiradékot rejtgetett. Kamrájában egy zsák finomlisztet és két zsák kenyérlisztet dugott el, a liszt már teljesen kukacos volt, állítása szerint is két éves. Ugyancsak eldugott 139 régi ezüst ötpengőst, 4 aranypénzt, 5 karikagyűrűt. A kecsiszinből 5 elrothadt juhbor, egy darab löbbör, a sertéskolbászt még 1945-ben dugta el. A kecsiszinben még 50 liter petrolumot is elísott. A padlásán 15 mázsa csöveskukoricát rejtett el, ami már legalább 5-6 éves volt. Az istálló padlásán 20 mázsa szénát és 20 kiló elrothadt tepertőt, 15 kiló többéves avas szalonnát, 800 kiló dohos, penészes árpadarát, 50 kiló ó-kukoricát, 200 kiló napraforgót, 300 kiló zabot, 20 kiló kukacos juhgyapjút és egyéb romlásnak induló terményt rejtgetett. Pincéjében 2 lóra való teljes lészerszámot ásott el, továbbá 50 kiló kukacos juhgyapjút és 150 kiló takarmányrépét halmozott fel.

Peták Vencelné ellen az eljárás megindult. /MTI/

S:

6: 15.05

MTI BELFÖLDI HIREK

B 41. kiadás

1950. november 22.

15 óra 15 perc

Filmszínházaink esütörtökön mutatják be a "Simmelweis, az anyák megmentője" című német demokratikus filmet

1 Ho/Dr/Mk MOKÉP BT FT Bn T:14.45

A magyar dolgozók körében csatátlan sikert aratott "Istenek tanácsa" című kiváló német demokratikus filmalkotás mellett esütörtöktől, november 23.-tól újabb DEFA filmet játszik néhány fővárosi bemutató filmszínház. A film címe: "Simmelweis, az anyák megmentője".

A filmet Georg C.Klaren rendezte. Simmelweis szerepét Karl Paryla alakítja. A filmet esütörtöktől kezdve a Május 1., a Corvin, a Felszabadulás, a XIX.kerületi Royal, a XX.kerületi Tatra és a XVIII.kerületi Brigád tüzi műsorára. /MTI/

Kétéves gyermekgondozónői tanfolyam indul

T: 14.45 1 Z/Z/Mk FT Bn

Kétéves gyermekápolónői tanfolyam indul az Állami "Turjanica Anna" Gyermekgondozónőképző Intézetben. A tanfolyam 1951. januárban kezdődik. A felvételi kérelmeket ez év december 1.-ig lehet az Intézetnek benyújtani /Ujpest, Erkel utca 26./ A kérvényhez csatolni kell a részletes önéletrajzot, születési, iskolai, tisztiorvosi, orkölési és vagyonbi bizonyítványt. A felvételre jelentkezhetnek 18 évtől 30 éves korig mindazok a nők, akik hivatást éreznek a beteg gyermekek ápolására. /MTI/

/A közoktatásügyi minisztérium.....10.folyt./ & Bc/Hm/Mk Ie T:14:35
14.43

Nemes Dezső hozzászólása után Máté Vera, a pestmegyei tanács osztályvezetője szólalt fel. Hangoztatta, hogy a lemorzsolódás elleni küzdelemben igen fontos tényező a kulturális lehetőségektől a Horthy-rendszerben megfosztott szülők kulturális színvonalának fel-
emelése, valamint a pedagógusok továbbképzése. Ezután arról szólt, milyen jó hatással volt az iskolai fegyelom javulásra az, hogy élonjáró dolgozóinkat, sztáhanovistákat, élmunkásokat állítanak a gyermekek elé példaképül.

Bányai Árpád zalaszentmihályi általános iskolai igazgató a családlátogatások nagy jelentőségére mutatott rá. Ahol esetleg a látogatás a szülőknél nem járt eredménnyel, ott magukat a gyermekeket győzték meg a tanulás jelentőségéről népi demokráciánkban, aminek meg is volt a kollő eredménye. /Folyt.köv./ II

T: 14.43

S: 15.00

Ö: 15.15

MTI BELFÖLDI HIREK

B 42.kiadás

1950. november 22.

15 óra 25 perc

/A közoktatásiügyi minisztérium...20.folyt./ & Bc/Hm/Mk Ia

Horváth Pál tiszakécskei általános iskolai tanító elmondotta, hogy iskolájában a tanulók két tanulmányi verseny során is sikerrel szerepeltek, egyik alkalommal könyvtérat, másik alkalommal rádiót kapott az iskola jutalmul s ez is elősegítette azt, hogy a növendékek sokkal pontosabban járnak iskolába s a korábbi évekhez viszonyítva nagymértékben csökkent a lemorzsolódás arányszáma. Ugyan csak nagymértékben hozzájárul a lemorzsolódás csökkenéséhez az, hogy az iskola tanulói közül népi demokráciánk jóvoltából sokkal többen tanulnak felsőbb iskolákban tovább.

Fellner László, a Fővárosi Tanács általános iskolai csoportjának vezetője hangoztatta, hogy a nyári korrepetáló tanfolyamok jó eredményt értek el s munkájuk eredményeképpen sok tanuló folytathatta tanulmányait. Elmondotta, hogy Budapest egyik kerületében kimutatást készítenek a lemorzsolódások okairól és ennek tapasztalatait a többi kerületekben felhasználják.

Béki Ernő, a Pedagógus Szakszervezet főtitkára hangoztatta, hogy a szakszervezeti munka minden területén támogatja a lemorzsolódás elleni akcióit. Javasolta, hogy a tanácsok oktatási osztályai és a szakszervezeti szervek állandó együttműködést létesítsenek.

Orosz Ferenc, a szabócsmegyei tanács oktatási al-osztályának vezetője azt javasolta, hogy fokozottabban támaszkodjanak az ifjúsági szervezetek segítségére.

Köncöl Imre Fejér-megye népművelési alosztályának vezetője arról szólt, hogy az iskola- és népkönyvtárak hálózatának kiépítése komoly tényező a lemorzsolódás elleni küzdelemben.

/folyt.köv./

A Fáklya mozi új műsora

T: 14.55 t Ho/Dr/Mk MOKEP BT FT Bn

A Fáklya mozi e héten tüzi műsorára a román dokumentumfilmgyártás egyik érdekes alkotását, a "Kőolaj" című filmet, amely bemutatja, milyen új szovjet módszerekkel dolgoznak az olajforrásoknál dolgozó román munkások. A "Koreai művészek Moszkvában" című kisfilm a Szovjetunió fővárosában járt koreai ének- és táncegyüttes szereplését eleveníti meg. A műsort a "Nyul Ferkó" című népszerű szovjet rajzfilm egészíti ki. /MTI/

TL

s: 15.10

ö: 15.16

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 43. kiadás

1950. november 22.

15 óra 30 perc

A Híradó mozi heti műsorában

T: 15.00 i Ho/Dr/Mk MOKÉP BT FT Pn

a 47. számú magyar híradó beszámol arról, hogyan nyerte el a salgótarjáni szénmedence Ménkes-bányája a vándorzászlót, képeket közöl az Állami Műszaki Főiskola kétéves tanfolyamán végzett első munkás-szakmérnökökről. Bemutatja, hogyan adta át Maximenko szovjet sztahanovista tapasztalatait a magyar építőmunkásoknak. Műsoron szerepel az "Egy lengyel bányász levele" című lengyel dokumentumfilm, amely egy bányásznak a szénrobbantás terén alkalmazott újítását ismerteti. Az "Állatok színháza" című szovjet kisfilm is műsorra kerül. /MTI/

Ötven komárommegyei községben folynak a Szabad Föld Téli Esték előadás-sorozatai

T: 15.05 i vid Tné/Mk Mi IM Mi Ie

A Szabad Föld Téli Esték előadás-sorozata keretében ötven komárommegyei községben heterént egy-egy előadást tartanak. A komáromi járás községeiben legutóbb 16 helyen néphadseregünk tisztje volt az előadó. Csépi községben, ahol az uttörők is szerepeltek, az előadó honvédtiszt beszámolt a korszaki eseményekről és ismertette a békehárc jelentőségét. Bajót községben Sujbert Józsefné parasztasszony az előadás után felvetette az öntözéses gazdálkodás kérdéseit. Rámutatott arra, hogy amíg egyénileg gazdálkodnak, addig az öntözéses gazdálkodást Bajót határban nem lehet megvalósítani. Ezen az előadáson ünnepelték meg a bajóti dolgozók azt a győzelmet is, hogy november 16.-ára, a megyében elsőnek berejezték a mélyszántást. /MTI/

S: 17.23

Ö: 17.20

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 44. kiadás

1950 november 22

17 óra 40 perc

Mezőgazdasági szakaktatás hírei

T: 17.05-17.10 k FM § Hné Mi Ka

A földművelésügyi minisztérium az idén télen tíz mezőgazdasági alapfokú szaktanfolyamot szervez, amelyeken a dolgozó parasztágunk legjobbjai megismerkednek a növénytermelés, állattenyésztés, állatgyógyászat terén azokkal a gazdag tapasztalatokkal, amelyeket a Szovjetunióban járt parasztküldöttségünk és nálunk járt kárpátukrajnai kolhozparaszt-küldöttség átadott. Megismerkednek a Szovjetunió élelmiszer-üzemével. Ezeknek a tanfolyamoknak a hallgatói féláron jutnak hozzá a legújabb mezőgazdasági szakkönyvekhez.

A tanfolyamokat december 1-én délután 1/2 5 - kor nyitja meg ünnepélyesen Erdei Ferenc földművelésügyi miniszter rádióbeszédében. A tanfolyamok hallgatói a tanfolyam végén vizsgát tesznek és bizonyítványt kapnak. /MTI/

Mintaraktárt nyitott a Vas- és Edénybolt Vállalat

T: 17.05-17.06 i § Hné BoM Szá Ka

A Vas- és Edénybolt Vállalat V., Somogyi Béla-ut 28 szám alatt mintaraktárt nyitott meg, ahol Herendi, Eszalma és egyéb márkás porcellánokat, üveg és ólomkristály dísz tárgyakat állít ki. A bemutató teremben folyik a kiállított dísz tárgyak árusítása is. /MTI/

Újabb községekben oldották fel a szállítási

korlátozást

T: 17.05-17.05 k § Hné BoM Mi Ka

A boggyútság pótlás teljesítéséért a következő községekben oldották fel a szállítási tilalmat:

Elonjártak a burgonyabeadásban: Győr-megyében: Kisfalud 100, Hidvégvár 121, Szány 100, Iván 100 százaléokban. Szolnok-megyében Jászboldogháza 105, Tiszasas 115, Héves-megyében Ivád 152, Felsőmocsolád 112, Szarvaskő 130, százaléokban. Kukoricabeadásukat teljesítették: Győr-megyében: Győr 183, Pócsa 94 százaléokban. /MTI/

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 45. kiadás

1950 november 22

18 óra 45 perc

Visszaérkezett a Béko Világkongresszuson résztvett magyar küldöttség négy tagja

T: 17.05-17.34 k D/D/Hnó NM Ks

A varsói Béko Világkongresszuson résztvett magyar küldöttség négy tagja: Barcs Sándor, a Magyar Távirati Iroda vezérigazgatója, Csikosz Józsefné gyári munkásnő, Jánossy Lajos egyetemi tanár és Lukács György, Kossuth-díjas egyetemi tanár kedden délután repülőgépen visszaérkeztek Budapestre. A küldöttség többi tagjai, akik a Kongresszus befejezése után néhány napig még Lengyelországban tartózkodnak, szombaton érkeznek vissza Budapestre. /MTI/

- - - - -

Sztálin nyelvtudományi cikkeinek tanulságait beszélik meg az Akadémia I.-II. osztályának Unnapi Ülésein

T 17.10-17.30 MTA § N1 FE Ks

A Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományi, valamint Társadalom- és Történettudományi Osztályai az Unnapi Hét keretén belül Sztálin "Marxizmus és nyelvtudomány" c. cikkeinek tanulságait vitatják meg. Az Eötvös Lőránd Tudományegyetem aulájában tartandó előadásokat Németh Gyula egyetemi tanár, a Nyelv- és Irodalomtudományi Osztály elnöke nyitja meg 27.-én hétfőn d.u. 3 órakor. Előadásban a magyar nyelvtudomány feladatait fejti ki Sztálin utmutatásai világánál. Az előadás eredményeit mélyíti el Bárczi Géza egyetemi tanár, az Akadémia rendes tagja, az általános nyelvészet, és Zsirai Miklós egyetemi tanár, az Akadémia osztályvezetőségi tagja a történeti nyelvészet szempontjából. Az előadásokat vita követi, amelyen a többi között felszólal majd Dezső egyetemi tanár, az Akadémia osztályvezetőségi tagja, Ligeti Lajos egyetemi tanár, az Akadémia elnöke, Tamás Lajos egyetemi tanár, a Bölcsészeti Kar dékánja, az Akadémia levelező tagja, Telegi Zsigmond, a Nyelvtudományi Intézet igazgatója és még számosan a nyelvtudomány kiváló művelői közül.

Másnap, 28.-án kedden d.u. 3 órakor a vitát Molnár Erik egyetemi tanár, az Akadémia Elnökségének tagja nyitja meg, Sztálin elvtárs cikkeinek a történettudományt továbbfejlesztő utmutatásait tárgyaló előadásával.

/folyt. köv./

Et 18.32
MTI BELFÖLDI HIREK

B 46. kiadás

1950. november 22.

18 óra 45 perc

/Sztálin nyelvtudományi cikksinok . . . 1. folyt./ MTA § NI PE Ks

Ehhez csatlakozik Lukács György egyetemi tanárnak, az Akadémia elnökségi tagjának előadása, amely 2 cikknek az irodalom- és művészet-történet szempontjából vonja le a tanulságait. És Szabó Imre egyetemi tanárnak, az Akadémia levelező tagjának felolvasása, aki a jogi felépítmény kérdését vizsgálja meg e cikkek világhál. Az előadásokat számos hozzászólás követi, amelyek közül kiemelkedik Szabolcsi Bence zeneművészeti főiskolai tanár, akadémiai osztályvezető tagé, aki a zenetörténet, Maróth Károly egyetemi tanár, akadémiai levelező tagé, aki a vallástörténet, Trencsényi Waldapfel Imre egyetemi rektor, akadémiai levelezőtagé, aki az irodalomtörténet, Moravcsik Gyula egyetemi tanár, akadémiai osztályvezető tagé, aki a klasszika-filológia, Marton Géza és Nizsalovszky Endre egyetemi tanár, akadémiai levelező tagoké, akik a jogtudomány szempontjából mélyítik el az előadásokat. A vita nyilvános és eredményeit előre láthatólag számos, még be nem jelentett hozzászólás fogja gazdagítani.

Az ülést Fogarasi Béla egyetemi tanár, a Társadalom- és Történettudományi Osztály elnöke zárja be. /MTI/

- - - - -

A Belkereskedelmi Minisztérium tájékoztatója a burgonyaellétésről

T 18.15-18.15 BEM NL PE Ks

A Belkereskedelmi Minisztérium felhívja azoknak a dolgozóknak a figyelmét, akik munkahelyükön téli burgonyaszükségletüket előjegyezték, hogy a 2.sz. burgonya-megrendelőlapjuk november 27.-ig váltható be. /MTI/

- - - - -

K

S: 18.20

Ö: 19.15

M T I B E L F Ö L D I H I R K

B 47. kiadás

1950 november 22

19 óra 30 perc

Békés-mogyódon befejezéséhez közeledik a mélyszántás

T: 17.40 - 17.52 k FM § Hn & M1 Ks

Termelőszövetkezeteink példát mutatnak az őszi mélyszántás végzésében. A veszprémmegyei termelőszövetkezetek például a gépállomások segítségével támaszkodva mélyszántásuk 87 százalékát végezték már el. Az ő példájukat követve az egyénileg dolgozók már 75 százalékánál tartanak és a mélyszántás 33 százalékát kiváló minőségben géppel végezték el. A keszthelyi járás dolgozó parasztsága már befejezte a mélyszántást. Igen helyesen járt el a megyei tanács, amikor az itthoni traktorokat a tapolcai járásba vitte át, hogy azok felhasználásával még jobb minőségben végez-
hessék az ottani dolgozó parasztek a mélyszántás munkáját. Máris megmutatkozott a helyes szervezés eredménye, mert a járás multheti 26 százalékos gépszántási teljesítését 33 százalékra növelte és ma már 84 százalékánál tart a mélyszántás végzésében. Rendkívül nagy a lemaradás még mindig a pápai járásban, ahol 46 százalékánál tartanak.

Hajdu-Bihar-megyében a polgári járás után már most a püspökkladányi járás dolgozó parasztsága is befejezte a mélyszántást, még pedig jó minőségben, mert annak 48 százalékát géppel végezték el. Debrecenben 90 százalékánál tartanak és az eddigi mélyszántás felét géppel végezték. Ezeket a példákat kell követni és a többi járásoknak is, különösen a nagylétei járásnak, ahol még csak 60 százalékánál tartanak és ennek csak 20 százaléka gépi szántás. Hajduböszörményben jobb a minőség, mert 42 százalékát géppel végezték a munkának, de 62 százalékos teljesítésüket fokozni kell. A községek közül Ujléta a soroghajtó, ahol 27 százalékánál tartanak és a minőség terén is fokozni kell a munkát.

A kulákok, mint mindig, most is igyókeznek gátolni a termelést. Így Fehér Imre 43 holdas, Lázár József 42 holdas és Bácskai Gábor 30 holdas kulákok még hozzá sem kezdtek az őszi mélyszántáshoz.

Zala-megyében jó az őszi szántás utolsó, sőt az utóbbi időben minőségi szempontból is nagy javulás tapasztalható. A felvilágosító munka javítása nyomán a dolgozó parasztek fogattal is igyókeznek minél jobb munkát végezni. Toskándon Borbély Károly és Dömötör János kisparasztek összefogták teheneiket és négy tonnával 20 cm mély szántást tudtak végezni, hogy ezzel is elősegítsék a termés növekedését. Azonban sokkal jobban járt Rézság István babosdöbrétei dolgozó paraszt, aki a gépállomások segítségével végezte el 25 cm mélyen az őszi mélyszántást. /Folyt.köv./

Hajdunánás dolgozó parasztsága 83 százalékánál tart a mélyszántás végzésében.

R

S:

Ü:

19.20

M T I B E L F Ő L D I H I R E K

B 48. kiadás

1950 november 22

19 óra 30 perc

/Békés-megyében befejezéséhez közeledik a mélyszántás...folyt/

k FM § Hnó Mi Ks

Az előbbi két dolgozó paraszt az igaás alatt elapasztott tejmonnyiség árából ugyanezt a munkát elvégeztethette volna a gépállomással. A kulákokkal szemben éberség fokozására int Rékli István 60 holdas zalaegerszegi kulák esete is, aki gyenge minőségű 15 cm őszi szántással akarta gátolni a termelés fokozását.

Az országban legjobb eredményt elért Békés-megyében 94 százaléknál tartanak és a mélyszántás 58 százalékat géppel végezték s már két járás, a szeghalmi és szarvasi befejezte a mélyszántást. A békési és sarkadi járás 98 százalékos teljesítésnél tart, Orosháza 78, Gyula 74, Újszalonta 65 és Méhkerék 60 százalékos teljesítése azonban nem tartozik a jó eredmények közé./MTI/

- - -

Az erdészeti hírei

T: 17.45-17.20 k FM § Hnó Kö Mi Ks

Az erdészeti dolgozók megértették az új munkaszervezet jelentőségét és a megszervezett brigádokban, munkacsapatokban lényegesen emelkedett a termelés. Zala-megyében a dolgozók átlagosan 136 százalékra teljesítik az új normákat. A kőrgazdók 116 százalékos, a hoztólók pedig 160 százalékos is elérték.

A csákvári állami erdőgazdaság pusztavámi üzemegekben Lantos György munkacsapatában dolgozó döntők 155 százalékos teljesítettek. Ezek a példák is mutatják, hogy azokon a helyeken, ahol jól szervezték meg a munkacsapatokat és brigádokat és ahol a dolgozók az egyes műveleteket felosztották egymás között, ott a munka termelékenységéje emelkedik.

/Folyt.köv./

- - -

Helyreigazítás

Hnó Bn Mai H 4. kiadásunk /A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának ....3.folyt/ első bekezdése fölé III. szám irandó. K

- - -

S:19.25

ö: 19.32

MTI BELFÖLDI HIREK

B 49. kiadás

1950. november 22.

19 óra 37 perc

/Az erdészeti hírei. . . 1. folyt./ k FM KÖ/PE Mi Ks

Sok helyen azonban nem úgy foglalkoztak az új munkaszervezéssel és kollektív szerződéssel, ahogy az kívánatos lett volna. Így a veszprémi erdőgazdaság munkai üzemegységében a brigádok és munkacsoportok nem alakultak meg, a dolgozók nem osztották fel a munkafolyamatot műveletekre, hanem a régi rendszer szerint dolgoznak. Eredmény: az új normákat alig 65-70 százalékgig teljesítik.

A keszthelyi állami erdőgazdaság vállalati üzemegységében nem ismertették a dolgozókkal a kollektív szerződés lényegét. Nem magyarázták meg, hogy a kollektív szerződés emeli az alapszabályokat és lehetőséget biztosít a magasabb keresetre. Különösen rá kell mutatni, hogy az új kollektív szerződés a terven felül végzett minőségi munkát a magasabb ipari falkihozatali százalékgal jutalmazza. Ebben az üzemegységben a prémium jelentőségéről egyáltalában nem beszéltek és nem számították ki az egy napra eső bért sem, így a dolgozók nem tudnak különbséget tenni a régi és új keresetük között.

A devecseri állami erdőgazdaság ötvösi üzemegységében is javítani kell a munkát. /MTI/

Az Orvos- és egészségügyi szakszervezet

T: 18.50-19.10 k Z/Ha/Ha FT Ks

szemész szakcsoportja 1950 november 24-én, este 8 órakor, a II. számú szemklinikán /Mária-utca 39./ tartja III. tudományos ülését. /MTI/

Visszavonás

FT/Dr/Hné Ks

Mai B 11. kiadás /Lelkes munkafelajánlásokkal...stb/ második bekezdését kérjük mellőzni.

K

S: 19.54   Ö: 20.04

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 50. kiadás

1950 november 22

21 óra 10 perc

A közoktatásügyi minisztérium és a népművelési minisztérium közös országos értekezlete.... 21. folyt /

T: 19.30_19.32 Bc/PE/Hné FT Ks

A közoktatásügyi minisztérium és a népművelési minisztérium közös országos értekezletének szerda délutáni tanácskozásán Szántó Miklós, a népművelési minisztérium főosztályvezetője elnökölt.

Dikó Erzsébet, az MNDSz Országos Központjának küldötte felszólalásában hangoztatta, hogy az MNDSz fontos feladatának tekintik a Szülői Munkaközösségek megerősítését a lemorzsolódás elleni harcban. Az MNDSz feladata, hogy döntő módon az asszonyok felé forduljon ebben a küzdelemben.

Mohácsi Ferenc, a győrmegyei tanács oktatási alosztályának vezetője arról szólt, hogy az MNDSz és a Szülői Munkaközösség bekapcsolódása nagymértékben segítette elő, hogy a tanév elején lemorzsolódott tanulók visszatérjenek az iskolába.

Szabadkai Gyuláné, a Pedagógus Szakszervezet IX. kerületi szervezetének titkárhelyettese a IX. kerületi pedagógusok nevében ígéretet tett, hogy erőteljes harcot indítanak a lemorzsolódások és a mulasztások ellen és versenyre hívta ki a VIII. kerület pedagógusait.

Szabó Károly, a Dolgozó Ifjúság Szövetsége Központi Vezetősége Intézőbizottsága nevében üdvözölte az értekezletet. Hangoztatta, hogy a DISz Központi Vezetősége legutóbbi határozata szerint az Ifjúsági Szövetség egyik legfontosabb feladatának tekintik a tanulmányi fegyelmegszilárdítást, a tanulmányi színvonal emelését s ezen keresztül a lemorzsolódás megszüntetését. A lemorzsolódás elleni küzdelem eredményesebb vitelére szempontjából a DISz még szorosabbra fűzi kapcsolatát a pedagógusokkal és az Uttörő-mozgalommal.

Luca Ferenc, oktatási osztályvezető /Veszprém/ arról szólt, hogy az uttörő brigádok a délutáni órákban meglátogatják azokat a társaikat, akik délelőtt nem voltak iskolában, segítik őket az aznap átvett feladatok elvégzésében s /előjét vesznek az esetleges lemorzsolódásoknak. /ezzel/

Sajti Károly, alosztályvezető /Békéscsaba/ arról szólt, hogy Orosházán a közeli napokban Ifjúsági Hétet rendeznek, amelybe minden tömegszervezet bekapcsolódik.

/Folyt.köv./

K

5:20.02 0:20.10

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 51. kiadás

1950 november 22 20 óra 20 perc

/A közoktatásügyi minisztérium...22,folyt/ Bo/PE/Hné FT Ks

Az Ifjúsági Héten megtárgyalják a lemorzsolódás elleni harc kérdését is. A tapasztalatok kiértékelése után az Ifjúsági Hetet a megyében máshol is megrendezik.

Szabó Lajos békéscsabai általános iskolai igazgató elmondotta, hogy az egy utcából jövő tanulók együtt jönnek az iskolába. A távolabb lakók az iskola felé menet beszélnek a közlemből lakó tanulókkal. Ezáltal rögtön tudomást szereznek az esetleges hiányzásokról s a lemorzsolódás elleni harcot is eredményesebbé teszik.

A felszólalásokra Darvas József közoktatásügyi miniszter válaszolt. Az értekezlet Szántó Miklós zárószavaival ért véget. /MTI/

- - - - -

Csütörtökön mutatják be a "Kárhozottak összeesküvése" című kiváló szovjet színes filmet

T: 19.55-19.59 i Ho/Jné/Hné MOKÉP FT Ks

A "Kárhozottak összeesküvése" című, magyarul beszélő, kiváló szovjet színes filmalkotást csütörtökön, november 23-án mutatja be több fővárosi és vidéki filmszínház.

A filmet Budapesten a Szikra, az Uránia, a Dózsa, a Munkás, az Újpesti Korzó és a csepeli Táncsics mutatja be. A Szikra, a Munkás, a Táncsics és a Korzó moziban diszjeloadás keretében mutatják be a filmet.

A fővárosi bemutatóval egy időben csütörtökön, november 23-án Szegeden, Pécsen, Szombathelyen, Miskolcon, Debrecenben, Salgótarjánban és Békéscsabán, 25-től pedig Tatabányán mutatják be a filmet. /MTI/

5

- - - - -

S:20.55

O: 4.05

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 52. kiadás

1950 november 22

21 óra 10

perc

A dorogi X-es akna bányászai befejezték 1950 évi tervüket

T:20.25-20.45 t Bs/Jné/Hné TP Ks

Szerda délután ünnepelték a dorogi X-es akna bányászait évi tervük november 21-i befejezéséért.

Vörös zászlók alatt, harcoss békeindulókat énekelve jöttek a környék bányászai, bányászasszonyai és különböző tömegszervezetek képviselői az anna-völgyi bányászhoz, hogy tolmácsolják meleg szeretetüket a X-es akna bányászainak.

"Jó munkával törj előre" énekeltek az annavölgyi és a sárisápi uttorók az ünnepi dászbe öltözött kulturteremben, majd percekig zugott a taps, amikor a szécsana hősei, a dorogi X-es akna bányászai, elfoglalták helyüket. Mihálics György, a bányászvezetője számolt be a végzett jó munkáról. Megemlítette, hogy a fizikai és szellemi dolgozók együttes jó munkájának eredménye, hogy a X-es akna befejezte 1950 évi tervelőirányzatát a kiváló eredmény elérésében nagy segítséget nyújtott a munkavorsony. Az üzem három sztahanovistája, 32 élmunkás és 519 brigád egymással versenyezve küzdött a termelés emeléséért, az önköltség csökkentéséért. A dolgozóknak több mint 80 százaléka áll munkaversenyben. A jó versenyszellem eredménye, hogy a X-es akna termelése november hónapban 15 százalékkal magasabb volt, mint ez év januárjában.

Nánási János, a dorogi szénbányák vállalatvezető-helyettese, a dorogi bányászok nevében üdvözölte a X-es akna bányászait és rámutatott, hogy a szép eredmény elérésében nagy segítségét jelentett a dolgozóknak a műszaki értelmiség jó munkája, akik új feltárásokkal adtak újabb és újabb lendületet a széntermelésnek.

Sági József, Kossuth-díjas vágár, dolgozótársai nevében ígéretet tett, hogy újabb és újabb termelési győzelmekkel erősítik meg népi demokráciánkat.

Izsó Béla vágár 826-os csapata nevében munkafelajánlást tett, vállalva, hogy eddigi átlagteljesítményét öt százalékkal emeli.

Az ünnepség végén a dolgozók lelkesedése közben olvasták föl a X-es akna táviratát, amelyet Rákosi Mátyásnak küldtek.

"Szórotott Rákosi olvtárs!

Örömmel jelentjük, hogy 1950 november 21-én, az éjjelios műszakban befejeztük az 1950-évre előirányzott mennyiségi tervünket. A béke harcoss védelmében továbbra is még fokozottabb termelő munkával állunk csatasorba. Új, az eddiginél nagyobb arányú szécsanaták megvívásával eddigi eredményeinket is túlteljesítjük és év végéig tervünket 13.8 százalékkal túlteljesítjük. Folyt.köv./K

S: 71.00 O: 14.10

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B-53. kiadás

1950 november 22

11 óra 40 perc

/A dorogi X-es akna bányászai...folyt/ t Bs/Jnó/Hné TP Ks

November 26-án, az Országos Bányászértokokozlot napján, november 7-i termelésünket is tultoljesitjuk. 75 vagonnal többet termelünk, mint napi előirányzatunk.

Munkafelajánlásokkal válaszolunk az imperialisták háborus mesterkedéseire. Ezzel bizonyítjuk, hogy hűek vagyunk és maradunk Pártunkhoz, szeretott vezérünkhöz, Rákosi elvtársához, a békéért és a szocializmus építéséért vívott harcban.

Anna-völgy, 1950 november 22.

Dorogi X-es akna dolgozói"/MTI/

Helyreigazítás

Ks/Hné/Hné Ks Mai B 45. kiadásunkban megjelent "Vissza-érkezett a Béke Világkongresszuson résztvett magyar küldöttség négy tagja" című hírünkben a negyedik sor utolsó szavát "koddon" helyett kérjük "szordán"-ra javítani.

A Diósgyőri Gépgyár dolgozói november 21-én befejezték az évi tervüket

T: 20.25-20.47 Vid & Szb/Hné TP Ks M i s k o l c , november 22. 21

A Diósgyőri Gépgyár dolgozói november 21-én az évi tervelőirányzatukat befejezték. Ebből az alkalomból táviratot intéztek Rákosi Mátyáshoz, a magyar dolgozó nép bölcs vezéréhez.

"Kedves Rákosi Elvtárs!

Mi, a Diósgyőri Gépgyár dolgozói örömmel jelentjük, hogy az öt éves terv első évének előirányzatát november 21-én befejeztük. Diósgyőr Gépgyár dolgozói ezzel is kifejezzük nagy Pártunk, szeretott Rákosi elvtársunk iránti forró szeretetünket. Tudjuk, hogy felszabadítónk, a dicsőséges Szovjetunió felé azzal fejezzük ki hálánkat a legmóltóbbban, ha munkánkon keresztül erősítjük azt a hatalmas békotábort, melynek élén a világ békeszerető milliáinak bölcs vezetője, forró szeretott Sztálin elvtársunk áll. Boldogok vagyunk, hogy egy téglát is elhelyezhetünk azon a hatalmas épületen, amelynek megszilárdításáért a világ békeharcosainak legjobbjai most a II. Béke Világkongresszuson, Varsóban harcolnak.

/Folyt.köv./

S: 21.15   Ö: 21.22

MTI BELFOLDI HIREK

B 5%. kiadás

1950 november 22

1/1 cr. LP porc

/A. Diósgyőri Gőpgyár dolgozói...folyt / Vid & Szb/Hné TP Ks

Az imperialista agresszorok támadására azzal válaszolunk, hogy elért eredményeinket mindinkább fokozzuk és egy pillanatra sem fedkezünk meg arról, hogy sok hiányosságot kell még kiküszöbölnünk, ami fékezi fejlődésünk ütemét. Keményen harcolunk minden hibával szemben és bizunk abban, hogy nagy Pártunk segítségével ezeket is tudjuk győzni. Elhatározzuk, hogy első éves tervünket 13 százalékkal telteljesítjük. Nagy Pártunk, szeretett Rákosi elvtársunk, a világ békeszerető népeinek lángeszű vezetője, forrón szeretett Sztálin elvtársunk segítségével biztosíték arra, hogy vállalatunkat végre is fogjuk hajtani.

Ist ók Béla párttitkár,
Ocsenás Tibor úb.titkár,
Fröschl Gusztáv vállalatvezető."/MTI

A Hofherr-gyár vasöntődjének dolgozói termelési értekezletükön elhatározták, hogy fél százalékkal csökkentik a selejtet

T: 20.30-20.50 t KL/Szl/Hné Ks

A Hofherr-gyár vasöntődjének dolgozói szerdán délután megtartott termelési értekezletükön számoltak be az elmúlt termelési értekezlet óta végzett munkájukról.

Lihossit János művezető elmondotta, hogy már eddig is szép eredményt érttek el a selejt csökkentése terén. Az év eleje óta 12.5 százalékról sikerült a selejtjüket lecsökkenteni 4.7 százalékra. Felhívta a dolgozók figyelmét arra, hogy a selejtcsökkenés terén elért eredményeket még tovább kell fokozni.

A jövőben még nagyobb gondot fordítanak az anyag-
karékossági mozgalom elmélyítésére is. Ebben nagy segítségükre lesz az önelszámolási rendszer bevezetése.

A napokban újabb kezdeményezések történtek a munkaversenymozgalom kiszélesítésére is. Így például a vasöntődjében 22 csoportra osztották a dolgozókat. A csoportoknak a sztahanovisták, élmunkások és a szakmában előrelépő dolgozók átadják munkamódszereiket. Ugyanesez azok a dolgozók figyelnek a tanulók helyes szakmai oktatására is.

Lihossit János beszámolója után a dolgozók értékes hozzászólásaikban javaslatokat tettek a munka megjavítására és a selejt további csökkentésére, majd elhatározták, hogy december 31-ig selejtjüket további fél százalékkal csökkentik és terven felül két traktor előállításához szükséges alkatrészt készítenek el./MTI/ R

S: 21.15   Ö: 21.22

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 54. kiadás

1950 november 22

11óra 18 perc

/i. Dicsgyőri Gópgyár dolgozói...folyt / Vid & Szb/Hné TP Ks

Az imperialistaagresszorok támadására azzal válaszolunk, hogy elért eredményeinket mindinkább fokozzuk és egy pillanatra sem fedkezünk meg arról, hogy sok hiányosságot kell még kiküszöbölnünk, ami fékezi fejlődésünk ütemét. Keményen harcolunk minden hibával szemben és bizunk abban, hogy nagy Pártunk segítségével ezeket le is tudjuk győzni. Elhatározzuk, hogy első éves tervünket 13 százalékkal túlteljesítjük. Nagy Pártunk, szeretett Rákosi elvtársunk, a világ békeszerető népeinek lángeszű vezetője, forrón szeretett Sztálin elvtársunk segítségével biztosíték arra, hogy vállalkásunkat végre is fogjuk hajtani.

Ist ók Béla párttitkár,
Ocsenás Tibor úb.titkár,
Fröschl Gusztáv vállalatvezető." /MTI

A Hofherr-gyár vasöntődjének dolgozói termelési értekezletükön elhatározták, hogy fél százalékkal csökkentik a selejtet

T: 20.30-20.50 t KL/Szl/Hné Ks

A Hofherr-gyár vasöntődjének dolgozói szerdán délután megtartott termelési értekezletükön számoltak be az elmúlt termelési értekezlet óta végzett munkájukról.

Lihossit János művezető elmondotta, hogy már eddig is szép eredményt érttek el a selejt csökkentése terén. Az év eleje óta 12.5 százalékról sikerült a selejtjüket lecsökkenteni 4.7 százalékra. Felhívta a dolgozók figyelmét arra, hogy a selejtcsökkenés terén elért eredményeket még tovább kell fokozni.

A jövőben még nagyobb gondot fordítanak az anyagta-
karékossági mozgalom elmélyítésére is. Ebben nagy segítségükre lesz az önelszámolási rendszer bevezetése.

A napokban újabb kezdeményezések történtek a munkaversenymozgalom kiszélesítésére is. Így például a vasöntődjében 22 csoportra osztották a dolgozókat. A csoportoknak a sztahanovisták, élmunkások és a szakmában előrelépő dolgozók átadják munkamódszereiket. Ugyanazok azok a dolgozók ügyelnek a tanulók helyes szakmai oktatására is.

Lihossit János beszámolója után a dolgozók értékes hozzászólásaikban javaslatokat tettek a munka megjavítására és a selejt további csökkentésére, majd elhatározták, hogy december 31-ig selejtjüket további fél százalékkal csökkentik és terven felül két traktor előállításához szükséges alkatrészt készítenek el. /MTI/ R

S: 21.30   Ö: 22.03

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 55 kiadás

1950 november 22

22 óra 10 perc

Időjárásjelentés

& Hnó/Hnó Ks

Meteorológiai Intézet jelenti november 22-én,
szerdán este 21 órakor:

Enyhe, esős idő

Az éles hőmérsékleti ellentét Nyugat és Kelet-Európa között változatlanul fennáll. A Balkánt és Közép-Európa egy részét továbbra is meleg, szubtrópusi levegő árasztja el. Az Alpok és Kárpátok környékén rendkívül csapadékos az idő. Hazánkban m. borult, esős volt az idő. A megerősödött délkeleti szél változatlanul meleg levegővel áraszt el bennünket. A hőmérséklet országszerte 10-14, Békéscsabán 15 fokig emelkedett. A Galyatetőn viharos volt a déli szél. Budapeston szerdán 21 órakor a hőmérséklet 9 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 763 mm, alig változik.

Várható időjárás esütörtök estig: Mérsékelt, időnként élénk délkeleti-déli szél, tulnyomóan borult, erősen párás idő. Többfelé újabb eső. A hőmérséklet alig változik. /MTI/

K

V é g e .